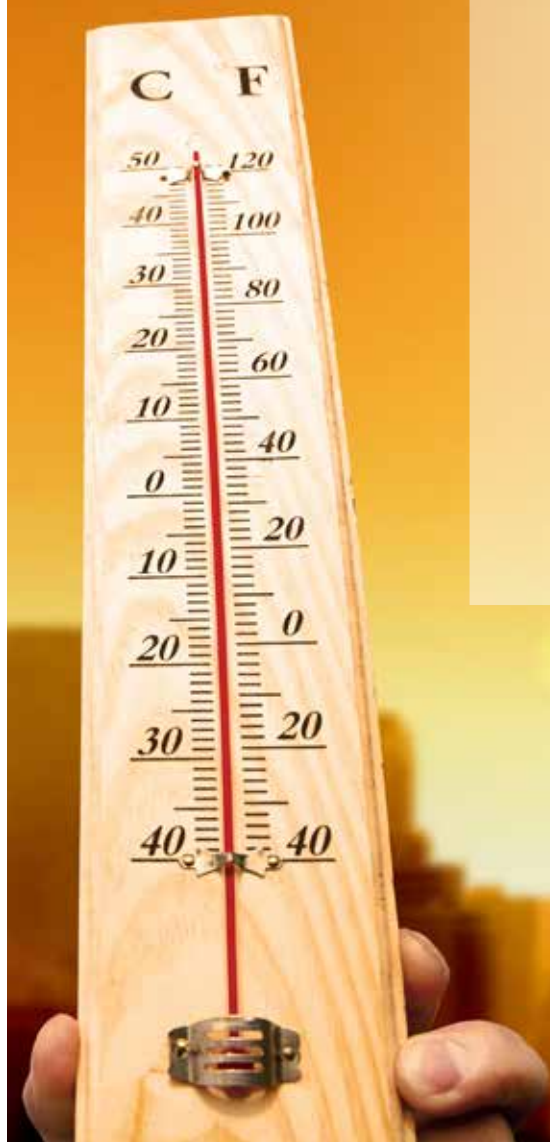

ŽEGA IZAZVALA REKORDNU POTROŠNJU ELEKTRIČNE ENERGIJE

PROIZVODNI REZULTATI U PRVIH
ŠEST MJESECI OVE GODINE
Smanjeni dotoci od marta

EPCG TRADICIONALNO UZ
“CRNOGORSKE AJKULE“

PRILIKA ZA ODMOR
Ljetovanje na kredit

AKTUELNOSTI

08.

AKTUELNOSTI

Proizvodne i druge aktivnosti u HE „Piva“
Stabilan rad ulaganja u infrastrukturu

DALEKOVOD

09.

DALEKOVOD

REGION 4 (Budva, Bar, Ulcinj)
Sezona "podržana" novim objektima

DOBROVOLJNI DAVAOCI

35.

DOBROVOLJNI DAVAOCI

Prva akcija dobrovoljnog darivanja krvi u Žabljaku
Prikupljene 33 jedinice životne tečnosti

SADRŽAJ:

- AKTUELNOST**
- 04. Posljedice tropskih temperatura
Žega izazvala rekordnu potrošnju i električne energije
- PROIZVODNJA**
- Proizvodni rezultati u prvih šest mjeseci ove godine
- 06. Smanjeni dotoci od marta
- AKTUELNOSTI**
- 08. Proizvodne i druge aktivnosti u HE „Piva“
Stabilan rad, ulaganja u infrastrukturu
- DALEKOVOD**
- REGION 4 (Budva, Bar, Ulcinj)
- 09. SEZONA "PODRŽANA" NOVIM OBJEKTIMA
- DALEKOVOD**
- REGION 5 (Tivat, Kotor, Herceg Novi)
- 12. Veliki poslovi, značajne investicije
- 14. IZMEĐU DVA BROJA
- 15. CRNA GORA

- AKTUELNOSTI**
- 17. EPCG i VPSCG potpisali Ugovor o generalnom pokroviteljstvu
Tradicionalno uz "crnogorske ajkule"
- NAŠ GOST**
- Aleksa Ukropina, član Vaterpolo reprezentacije Crna Gore
- 19. ROĐEN DA BUDE ZVIJEZDA
- STRUČNI PRILOG**
- 21. Istraživanje neravnomjernosti vodnih režima kao bitan preduslov za realizaciju malih hidroelektrana, na primjeru crne gore
- OBJEKTIV**
- IV Savjetovanju CG KO CIGRE - Okrugli sto „Energetski efikasna javna rasvjeta“
- 25. Značajno pitanje za svako društvo
- SINDIKALNE AKTUELNOSTI**
- Prilika za odmor
- 29. Ljetovanje na kredit
- SPECIJALNA PONUDA ZA ČLANOVE
- 30. SINDIKATA EPCG SAMO U M.TEL-u

DALEKOVOD

12.

DALEKOVOD

REGION 5
(Tivat, Kotor, Herceg Novi)

Veliki poslovi, značajne investicije

NAŠ GOST

19.

NAŠ GOST

Aleksa Ukropina, član Vaterpolo
reprezentacije Crna Gore
ROĐEN DA BUDE ZVIJEZDA

MLADE SNAGE

Radojica Macanović, pravnik u Direkciji
za pravne poslove

31. Zapažen učinak naših šahista na brzopoteznom prvenstvu Crne Gore

MUDRE MISLI

32. SPORT I REKREACIJA

SJEĆANJA

KMF „Elektrodistribucija Podgorica“

33. To nije bio samo sport, već način na koji smo živjeli

DOBROVOLJNI DAVAOCI

Prva akcija dobrovoljnog darivanja
krvi u Žabljaku

35. Prikupljene 33 jedinice životne tečnosti

OSVRT

Klub dobrovoljnih davalaca krvi
Elektroprivrede Crne Gore

36. Timski duh plemenitih ljudi

DRUŠTVO

EPCG generalni pokrovitelj Lake festa

38. Pouzdan i važan partner

DRUŠTVO

Podrška i Bedem festu

EPCG ove godine ima presudnu ulogu

39. u realizaciji festivala

PUTOPIŠNA REPORTAŽA

DURMITORSKI PRSTEN

40. DA NE POSTOJI TREBALO BI GA IZMISLITI

42. "BUDI U TOKU, BUDI U IGRI"

43. Tesla i SKANDINAVKA

impressum

ELEKTROPRIVREDA

PREDSJEDNIK ODBORA DIREKTORA

Srđan Kovačević

IZVRŠNI DIREKTOR

Stefano Pastori

DIREKCIJA ZA ODNOS

SA JAVNOŠĆU

IZVRŠNI RUKOVODILAC

Rajko Šebek

rajko.sebek@epcg.com

RUKOVODILAC SEKTORA ZA INTERNU KOMUNIKACIJU

Mitar Vučković

mitar.vuckovic@epcg.com

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Miodrag Vuković

miodrag.vukovic@epcg.com

REDAKCIJA:

Olivera Vulanović

olivera.vulanovic@epcg.com

Biljana Mitrović

biljana.mitrovic@epcg.com

Marko Burić

marko.buric@epcg.com

KOMPJUTERSKA OBRADA:

DPC D.O.O. Podgorica

Adresa redakcije:

Ulica Vuka Karadžića 2 Nikšić

Tel/fax: 040/204-223

E - mail: list.epcg@epcg.com

Web site: www.epcg.com

Izdavač: Elektroprivreda

Crne Gore AD Nikšić

Tiraž: 1800

Štampa: Grafo group D.O.O.
Podgorica

AKTUELNOSTI

POSljedICE TROPSKIH TEMPERATURA

ŽEGA IZAZVALA REKORDNU POTROŠNJU ELEKTRIČNE ENERGIJE

Vladimir Kilibarda

Marko Burić

Zbog izuzetno visokih, tropskih temperatura, u julu ove godine ostvarena je rekordna mjesečna, kao i dnevna potrošnja električne energije za ljetnji period. Mjesečna potrošnja je 243 miliona kWh, što je 18,5% veća potrošnja u odnosu na jul prošle godine (205 miliona kWh), dok je za 4,6% veća u odnosu na jul 2012. godine (kada je ukupna potrošnja za taj mjesec iznosila oko 232,3 miliona kWh i držala primat rekordne mjesečne potrošnje u ljetnjem periodu). U srijedu, 22. jula, ostvarena je i rekordna ljetnja dnevna potrošnja električne energije u Crnoj Gori, od čak 9,3 miliona kWh. Kako kaže rukovodilac Sektora za prodaju električne energije, Vladimir Kilibarda, to je apsolutni rekord kada je ljetnji period u pitanju.

- Treba samo istaći da se cjelokupni podaci odnose na distributivnu potrošnju te da nije uključena potrošnja direktnih potrošača (KAP, Željeznica, Željezara i SP TE Pljevlja) - do dao je Kilibarda.

Ekstremne temperature u julu (ilustracija)

Potrošnja zabilježena 22. jula je 40 odsto veća u odnosu na prosječnu potrošnju u julu mjesecu u periodu od 2006. do 2014. godine (6,7 miliona kWh), odnosno veća za 14,8 odsto od najveće julske potrošnje ostvarene do navedenog dana (8,1 milion kWh).

- Avgust je obično mjesec sa najvećom potrošnjom tokom ljetnjeg perioda. Međutim, potrošnja 22. jula bila je veća čak i od najveće zabilježene dnevne potrošnje u mjesecu avgustu (8,5 miliona kWh) - navodi Kilibarda.

Najveća julska dnevna potrošnja je blizu najveće dnevne potrošnje ikad zabilježene u Crnoj Gori. Naime, najveća dnevna potrošnja ostvarena je 31. decembra prošle godine - 10,5 miliona kWh električne energije.

- Potrošnja ostvarena u srijedu, 22. jula, čak je 90 odsto od maksimalne dnevne potrošnje ostvarene 31. decembra prošle godine - istakao je naš sagovornik.

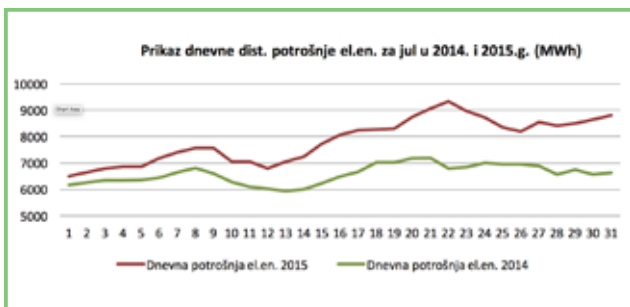
Primorski region prednjači u potrošnji električne energije u julu mjesecu. U srijedu, 22. jula, kupci na Crnogorskom primorju potrošili su ukupno 4,3 miliona kWh električne energije, što je 46 odsto od ukupne potrošnje toga dana.

To je rekordna dnevna potrošnja za primorski region.

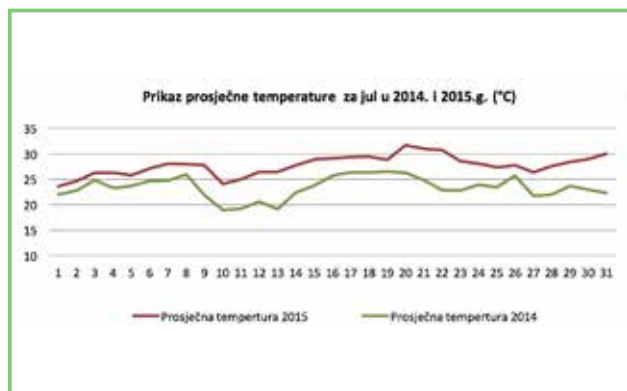
Primorska dnevna potrošnja u julu premašila je maksimalnu zabilježenu dnevnu potrošnju u Podgorici. Naime, 08. februara 2012. godine u Podgorici je ostvarena dnevna potrošnja od 3,8 miliona kWh, a na Crnogorskom primorju 22. jula, kao što smo naveli, 4,3 miliona kWh.

Podgorica je nakon primorskog dijela grad u kojem je ostvarena najveća dnevna potrošnja u julu. U Glavnom gradu je ostvaren rekord u ljetnjem periodu - 2,9 miliona kWh električne energije je potrošeno 22. jula. To je 76 odsto od maksimalne dnevne potrošnje, koja je ikad zabilježena u Podgorici (3,8 miliona kWh, 8. februara 2012. godine), odno-

sno povećanje za 14,6 odsto u odnosu na najveću dnevnu potrošnju izmjerenu u Podgorici u ljetnjem periodu (2,53 miliona kWh).

Rekordne potrošnje električne energije posljedica su tropskih vrućina. Prosječna temperatura u julu je za oko pet stepeni Celzijusa bila veća od prosječne temperature za isti period prošle godine. Prognoze vremena pokazuju da nas početkom avgusta ponovo očekuje pretežno sunčano, jako toplo i uglavnom suvo vrijeme.

Kako navode iz distribucija u primorskom regionu, ali i Podgorici, Danilovgradu i Nikšiću, objekti su radili na maksimumu tokom jula. Zaposleni su se trudili i maksimalno zalagali da se izbore sa svim problemima, kako bi kupci imali uredno napajanje.

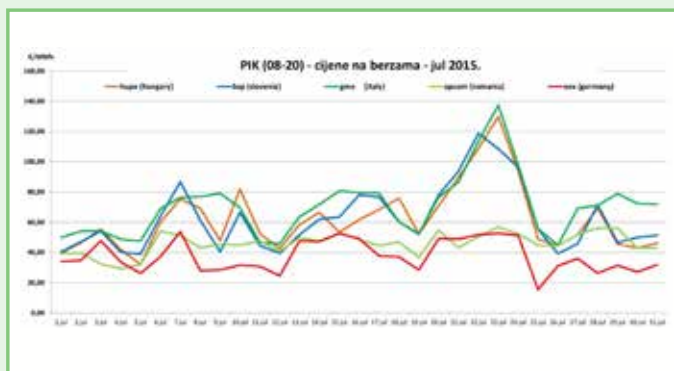
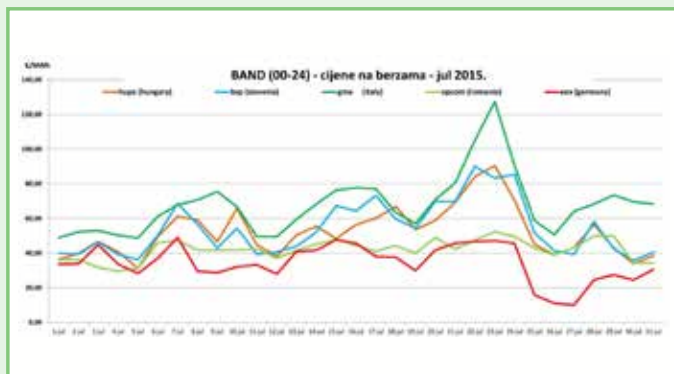
ZBOG VELIKE POTROŠNJE “SKOČILE” CIJENE NA BERZI

Enormna potrošnja električne energije u regionu dovela je do naglog rasta cijena energije, pogotovo na berzama koje gravitiraju u Italiji, prvenstveno BSP (Slovenija) i HUPX (Mađarska).

- Takođe, veliki uticaj na ovu situaciju su imali kako remont i ispadi većih proizvodnih pogona u regionu (NE Krško, NE Matra, NE Pax, TENT A, TE Kostolac B). Zbog visokih cijena prekograničnih prenosnih kapaciteta (Bugarška–Srbija), remonata na dalekovodima (Francuska – Italija), kao i zbog zatvaranja granica (Austrija–Slovenija, Rumunija – Mađarska) nemoguće je bilo da “jeftinija” energija iz Njemačke, Francuske i drugih djelova Centralne Evrope “prodre” do Italije i Balkana - istakao je koordinator za upravljanje proizvodnjom u Sektoru za trgovinu električnom energijom, Darko Krivokapić.

Na graficima su prikazana kretanja cijena BAND i PIK energije tokom jula 2015. godine.

Iako je povećana potrošnja električne energije u čitavom regionu dovela do iznenadnog i neplaniranog rasta cijena na tržištu, EPCG se trudi da, kvalitetnim upravljanjem raspoloživim proizvodnim kapacitetima obezbijedi potrošačima stabilno, kvalitetno i redovno napajanje. Takođe, EPCG je iskoristila novonastalu situaciju i da plasira dio energije na tržište po izuzetno visokim cijenama, čak i do 155 eura po MW/h.

KAKO ŠMANJITI POTROŠNJU?

Mnoga domaćinstva koja se zimi ne griju na električnu energiju, troše je ljeti za rad klima uređaja. Zbog toga se dešava da se ljetnja potrošnja električne energije približi zimskoj.

Stručnjaci ukazuju da je veoma važno izabrati adekvatnu klimu te da je kvalitet uređaja veoma važan faktor u potrošnji. Naime, klime sa energetske razredom “A” daleko manje troše od onih koje su “D” razred. Dva uređaja istog rashladnog kapaciteta, ali različitog razreda, ne troše isto. Onaj sa “A” razredom potroši manje čak 25 odsto električne energije. Treba obratiti pažnju i da se kupuju klima uređaji sa ekološkim gasom, a ne freonom.

PROIZVODNJA

PROIZVODNI REZULTATI U PRVIH ŠEST MJESECI OVE GODINE

SMANJENI DOTOCI OD MARTA

Darko Krivokapić

Mitar Vučković

U PRVOJ POLOVINI GODINE HIDROENERGETSKI OBJEKTI U SASTAVU ELEKTROPRIVREDE CRNE GORE OSTVARILI SU PROIZVODNJU NA NIVOU ONE IZ UPOREDNOG PERIODA LANI. NEDOSTAJUĆE KOLIČINE NADOMJEŠTENE IZ UVOZA, DOK JE OSTVARENA IZVOZNA CIJENA BILA 60 Odsto VEĆA OD PROSJEČNE UVOZNE.

Iako su izuzetno povoljne hidrološke prilike u prva dva mjeseca nagovještavale mogućnost još jedne rekordne proizvodne godine za hidroenergetske objekte u sastavu naše kompanije to se, ipak, nije obistinilo. Proizvodnja u prvom polugodu, uglavnom bila je na nivou one iz uporednog perioda lani, a osnovni razlog su nepovoljnije hidrološke prilike, u odnosu na očekivanja, na prostoru nikšićke opštine koje su nastupile od marta. Dvije velike crnogorske elektrane za prvih pola godine proizvele su 743 GWh električne energije (749 GWh, 2014), tako da je, bar za sada, rekordna 2010. i dalje nedostižna.

Koordinator za upravljanje proizvodnjom u Sektoru za trgovinu električnom energijom, **Darko Krivokapić**, navodi da je u periodu januar-jun 2015. godine, na teritoriji opštine Nikšić zabilježeno 853 litra/m² padavina, odnosno 10 odsto manje od prosječnih 958 litara/m².

- Na prvi pogled to nije velika razlika, ali kada se pogleda raspodjela padavina po mjesecima vidimo da su enormne količine padavina tokom januara zaravo uticale na tako malu razliku – ističe Krivokapić.

Nedostatak projektovane količine padavina u periodu mart-jun, uslovio je manje dotoke Zete, a samim tim i manju proizvodnju iz dotoka, što je, prema riječima Krivokapića, 50-70 MW ispod bilansom planiranih vrijednosti u tom intervalu godine. Istovjetno je bilo i na rijeci Pivi.

- Zbog izostanka očekivane količine padavina tokom kišnih mjeseci (mart, april) u Direkciji za upravljanje energijom, odlučili smo da se akumulacije „čuvaju“ za ljetnju sezonu i da se električna energija proizvedena iz akumulacija, ukoliko se ukaže povoljna mogućnost, prodaje po cijenama većim od 50 eura po megavat-satu – navodi Krivokapić.

Krivokapić podsjeća da je ovakvo ponašanje rezultat kretanja cijena energije na tržištu, jer se energija mogla nabaviti po znatno nižim cijenama.

- To je omogućilo da od 1. jula, i pored smanjenih dotoka, akumulacije budu na nivou bilansiranih – kaže Krivokapić.

TE „Pljevlja“ u prvom polugodu proizvela je 610 GWh električne energije, 95 odsto plana. Remont je u za sada jedinom crnogorskom termobloku, podsjetimo, počeo nešto ranije i trajao od 25. aprila do 24. maja ove godine, a zbog nižih cijena na tržištu Termoelektrana je, zbog ekonomske isplativosti, na mrežu ponovo priključena petnaestak dana nakon remonta, 8. juna.

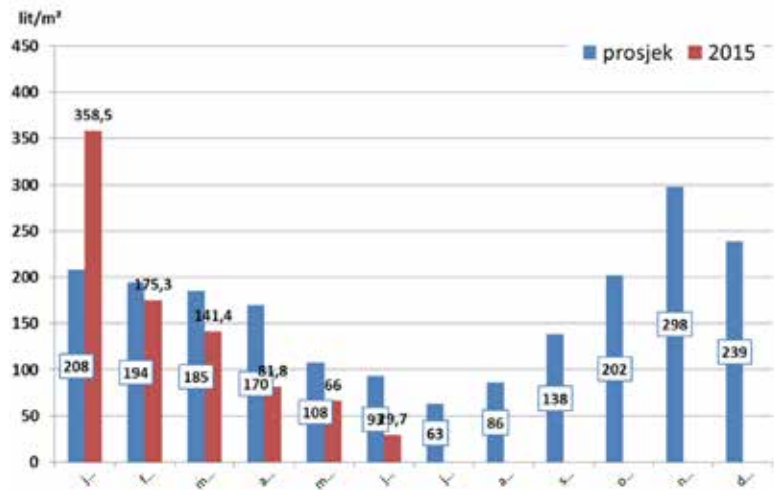
Inače, tokom prvog polugoda ove godine, Elektroprivreda Crne Gore uvezla je 441.310 MWh električne energije. Istovremeno, izvezeno je 235.732 MWh.

- Dobrom optimizacijom i činjenicom da su nas do kraja kvalitetno „ispratili“ proizvodni pogoni, prosječna izvozna cijena bila je 60 odsto veća od prosječno ostvarene prilikom uvoza energije.

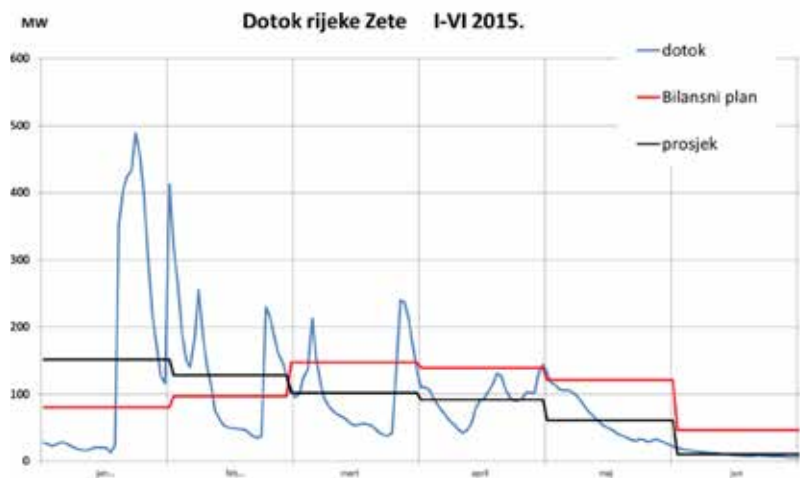

ELEKTROENERGETSKI BILANS

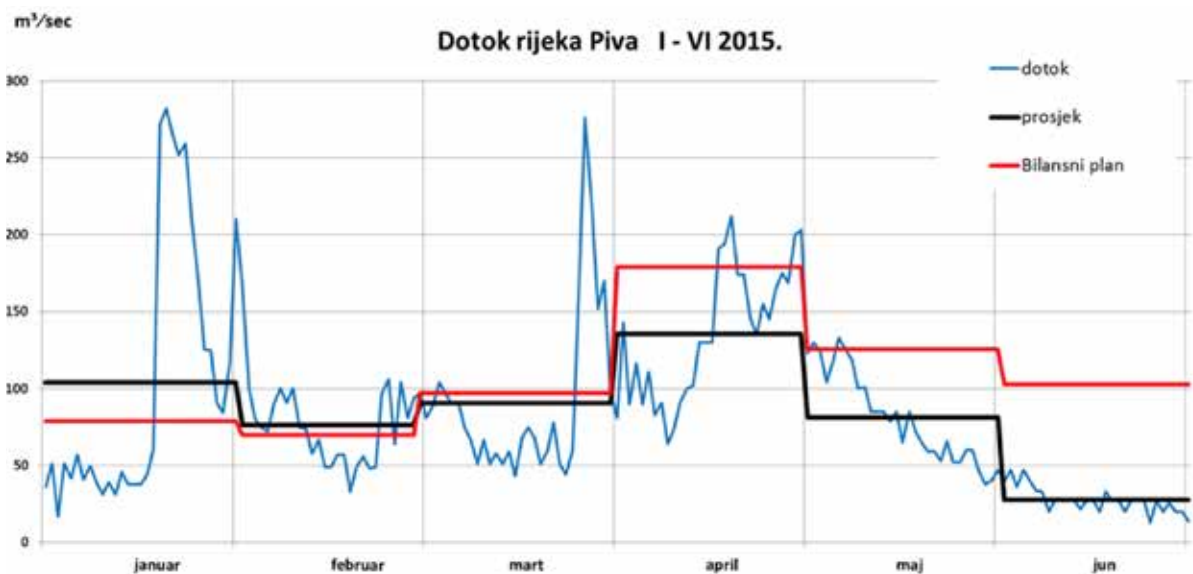
Elektroenergetskim bilan- som za ovu godinu, uku- pna proizvodnja električ- ne energije u Crnoj Gori u 2015. godini, na pragu elektrana, projektovana je na 3198 GWh, što je 5 odsto više od ostvarenja u 2014. godini. Proizvodnja na pra- gu HE „Perućica“ planirana je na 950 GWh, što je ma- nje od ostvarenja u 2014. godini oko 6 odsto, dok je proizvodnja na pragu „Pive“ planirana na 782 GWh što je u odnosu na ostvarenja u 2014. godini više 13 odsto. Proizvodnja TE „Pljevlja“ za 2015. godinu planirana je na 1,406 GWh, što je više od ostvarenja u 2014. godini 6 odsto.

Količina padavina u Nikšiću tokom prvog polugoda sa prosječno ostvarenim

Dotoci rijeke Zete

Dotoci rijeke Pive

AKTUELNOSTI

PROIZVODNE I DRUGE AKTIVNOSTI U HE „PIVA“

STABILAN RAD, ULAGANJA U INFRASTRUKTURU

Miodrag Vuković

Proizvodni rezultati u prvih šest mjeseci tekuće godine u HE „Piva“ bili su na nivou 85 odsto od planiranih. Direktor ove hidroelektrane Milan Radović naglašava da je proizvodnja bila oko 301 GWh, te da su se pridržavali uputstava i planova OC Upravljanje energijom, tako da nijesu radili maksimalnom snagom. Kao rezultat ovoga akumulacije jezera su i u ovim ljetnjim mjesecima na nivou planiranih.

- Plan proizvodnje nije, moram naglasiti, fiksna kategorija jer proizvodnja je u mjesecima kada je cijena na berzama povoljna mnogo veća nego kada to nije slučaj. Ono što bih istakao je činjenica da imamo stabilan rad opreme i agregata – kaže Radović.

U sklopu redovnog godišnjeg remonta u HE „Piva“ na prvom agregatu zamijenjen je jedan hladnjak rashladne vode, a izvršeno je ispitivanje i kontrola opreme agregata. Sanacija kavitacionih oštećenja lopatica turbine biće odrađena u vremenu totalne obustave sistema (od 28. septembra do 10. oktobra).

Na drugom agregatu sanirana su kavitaciona oštećenja lopatica turbine, izvršena su NDT ispitivanja, a izvršena je i kontrola pomoćne opreme. Tokom totalne obustave planirana je zamjena jednog dijela cjevovoda rashladne vode pod uslovom da bude završena tenderska procedura.

Radovi na trećem agregatu trajaće od 21. septembra do 10. oktobra. Takođe, u toku je i postavljanje LED rasvjete u mašinskoj hali, dok su LED reflektori već postavljeni u pristupnim tunnelima.

- Postavljanjem mobilijara za djecu i rasvjete završeni su radovi na uređenju plaže pored Pivskog jezera, u Plužinama. Radove u vrijednosti od oko 170 hiljada eura, finansirala je Elektroprivreda Crne Gore kao dio preostalih ugovorom preuzetih oba-

Detalj sa novootvorene plaže u Plužinama

veza, po osnovu izgradnje HE „Piva“, koji je sa Opštinom Plužine potpisan u decembru 2010. godine – kaže direktor Radović. Urađeni su potporni zidovi i stepenište, plaža nasuta finim šljunkom, a tu su i prateći sadržaji poput mobilijara za djecu, klupa, tuševa, kabina za presvlačenje. Radove je izvela nikšićka firma Erlang. Svaki infrastrukturni objekat je koristan, a posebno plaža koja će Pivljanima značiti dosta.

Završeni su svi radovi, a uređena plaža je i tehnički primljena. Sve je urađeno po projektu i plaža je spremno dočekala prve kupaće, koji su „okupirali“ obalu Pivskog jezera zadovoljni što i oni konačno, poslije više decenija, imaju uređeni prostor-kupalište sa svim pratećim sadržajima. Na plaži smo zatekli i desetak stranih turista koji su u prolazu kroz ove, kako sami rekoše, predivne predjele iskoristili priliku da se osvjže u vodi Pivskog jezera.

ZA RASKRNICU NA ULAZU U PLUŽINE 620 HILJADA EURA

Detalj sa radova na raskrsnici

U okviru preostalih ugovorom preuzetih obaveza, po osnovu izgradnje HE „Piva“, koji je sa Opštinom Plužine potpisan u decembru 2010. godine, Elektroprivreda Crne Gore počela je prije mjesec dana još jedan

značajan projekat za ovu opštinu.

Naime, riječ je o projektu izgradnje raskrsnice na ulazu u Plužine.

- Ovaj projekat je vrijedan 620 hiljada eura i u potpunosti ga finansira EPCG. Očekujemo da će kompletni radovi biti završeni u toku ovogodišnje građevinske sezone – kaže direktor HE „Piva“ Milan Radović.

Nikola Kuljić, koji je ispred EPCG zadužen za nadzor nad ovim radovima, kaže da pomenuti infrastrukturni radovi na raskrsnici na ulazu u Plužine imaju veliki značaj.

- Radi se kompletno nova ulazna raskrsnica, kao i treća traka na prilazu raskrsnici. Radove izvodi nikšićka firma „Mehanizacija i programati“, a oni teku po planiranoj dinamici – naglašava Kuljić.

DALEKOVOD

REGION 4

(Budva, Bar, Ulcinj)

SEZONA “PODRŽANA” NOVIM OBJEKTIMA

PETROVAC JE PRED SAM “ŠPIC” LJETNJE TURISTIČKE SEZONE DOBIO NOVU TRAFOSTANICU, A TIME I GARANCIJU SIGURNOG SNABDIJEVANJA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM. DO KRAJA GODINE OVAJ REGION DOBIĆE JOŠ JEDAN KAPITALAN ELEKTROENERGETSKI OBJEKAT – TS 35/10 KV “POPOVIĆI” U BARU. IZGRADNJOM OVIH TRAFOSTANICA I REALIZACIJOM NIZA ZNAČAJNIH INVESTICIJA U ELEKTROENERGETSKE OBJEKTE NA PODRUČJU BUDVE, BARA I ULCINJA, MODERNIZOVANA JE ELEKTROENERGETSKA MREŽA I ISPUNJEN OSNOVNI PREDUSLOV ZA DOBRU TURISTIČKU PONUDU.

Saša Milovanović

Biljana Mitrović

Novoizgrađena TS 35/10kV “Petrovac” u Petrovcu, puštena u funkcionalno ispitivanje uoči samog “špica” turističke sezone koji donosi značajno veću potrošnju el. energije, od kapitalnog je značaja za dalji razvoj ovog atraktivnog dijela budvanske opštine. Izgradnjom ovog objekta obezbijeđen je kvalitetan napon u

toku ljetnje turističke sezone, čime je ispunjen osnovni preduslov za dobru turističku ponudu.

Direktor Regiona 4 (Budva, Bar, Ulcinj) Saša Milovanović kaže da su očekivani efekti od ove investicije, vrijedne 1,6 miliona eura, povećanje kapaciteta za priključenje no-

vih potrošača, dostizanje tehničkih standarda i poboljšanje naponskih prilika, povećanje pouzdanosti i sigurnosti napajanja. Očekivani efekat je i smanjenje gubitaka električne energije jer je ova savremena TS, koja predstavlja dobro rješenje na duži vremenski period, smještena u blizini užeg gradskog jezgra, za razliku od postojeće TS Buljarica koja je van centra potrošnje, zbog čega 10 kV vodovi imaju velike dužine. Milovanović ističe da je TS Buljarica, izgrađena davne 1973.godine, glavno čvorište, a dobra distribucija el. energije iz tri pravca (iz trafostanica 110/35kV Markovići, Virpazar i Bar) moći će se ostvariti nakon ugradnje novog 35kV postrojenja sa dvostrukim sistemom sabirnica, te nakon građevinske sanacije objekta.

TS “Petrovac”

Izgradnja TS "Popovići"

Dobra vijest, kad je u pitanju Region 4, je i početak realizacije druge kapitalne investicije EPCG u Baru, gdje su sredinom juna počeli radovi na izgradnji TS 35/10kV "Popovići", vrijedni oko 1,5 miliona eura.

Direktor Milovanović kaže da je u pitanju izuzetno značajan projekat, s obzirom na višegodišnji trend povećanja kupaca i potrošnje el. energije u gradu pod Rumijom, naročito tokom turističke sezone, a opterećenje postojećih trafostanica 35/10kV "Topolica" i "Končar, sa kojih se barski konzum napaja el. energijom, blizu je nominalnog.

- Gradnjom ove trafostanice, koja treba da se uvede u sistem do kraja godine, značajno će se povećati sigurnost napajanja kupaca, kako gradskog jezgra, tako i prigradskih djelova Bara. Biće izgrađena prema najvišim tehničko-tehnološkim standardima, usklađenim sa urbanističkim i ekološkim zahtjevima, a njeni kapaciteti odgovoriće trendu rasta potrošača u Baru, koji bilježi povećanje od 40 odsto u odnosu na period od prije deset godina- kaže Milovanović dodajući da će nakon turističke sezone početi izgradnja kablovskih

vodova za uklapanje TS Popovići u 35 i 10 kV mrežu.

Na području Bara su, prema njegovim riječima, u prethodnom periodu realizovane i druge značajne investicije koje obuhvataju rekonstrukciju postojećih i izgradnju novih trafostanica 10/0,4kV, kao i izuzetno važnu rekonstrukciju ćelija 10kV u trafostanicama 35/10kV "Končar", "Stari Bar" i "Ostros". Izgrađeno je preko sedam hiljada metara kablovskih vodova, završena I faza rekonstrukcije DV 10kV „Virpazar-Ostros“, kao i građevinska sanacija trafostanica 35/10kV „Stari Bar“, „Sutomore“ i „Brčeli“. U završnoj fazi je i izgradnja otpornika za uzemljenje neturalne tačke 35kV u trafostanici 110/35 kV "Bar", a do kraja godine u toj trafostanici treba da se završe radovi na opremanju dvije ćelije 35kV. U planu je i zamjena ćelije 10kV u TS 35/10kV "Končar" i "St.Bar", kao i izgradnja kablovskog 10kV voda "St. Bar – Bolnica", te izgradnja više TS 10/0,4kV i rekonstrukcija vazdušnih 10 kilovoltnih vodova.

Jedna u nizu kapitalnih investicija koje su u prethodnom periodu realizovane na teritoriji opštine Budva je

uklapanje novoizgrađene TS Rozino u 10 kilovoltnu mrežu. Taj projekat, vrijedan 600 hiljada eura, realizovan je sredstvima EPCG i Opštine, a u okviru njega izgrađeno je 10 kablovskih vodova kojima je ova trafostanica povezana sa širom zonom centra grada (područje od Starog grada preko Slovenske obale do Slovenske plaže i Sajma). Ove investicije obezbjeđuju stabilnost lokalnog ed sistema i omogućavaju priključenje i kvalitetno snabdijevanje velikog broja novoizgrađenih turističkih i poslovno-stambenih objekata.

- U ovom trenutku razmišljamo i o kvalitetnom 35kV povezivanju metropole crnogorskog turizma i TS 400/110/35kV Lastva u izgradnji. Riječ je o izuzetno jakoj energetskej tački sistema, a dobra veza sa tom trafostanicom omogućiće sigurnost dvostranog snabdijevanja budvanske opštine - ističe Milovanović.

Investiciono i tekuće održavanje u cilju poboljšanja performansi distributivnog sistema nije izostalo ni u Ulcinju gdje je u prethodnom periodu izgrađen novi 10kV podzemni vod "Đerane Cungu-Đerane Bulevar" kao

tzv. prsten veza koja omogućava povezivanje dva 10kV izlaza iz TS Grad i TS Velika plaža 1. Izgrađen je i jedan DV 10kV i rekonstruisan određen broj TS 10/0,4kV. Ulcinjske distributere u narednom periodu očekuje rekonstrukcija TS 10/0,4 kV „Stari grad“, izgradnja kablovskog 10 kV voda od DTS „Semafori“ do MBTS „Autobuska stanica“, izgradnja podzemnog voda 10 kV „TS Otrant - TS Radio centar 2“. Predviđena je izgradnja i NDTS 1000 kVA „Femići“ i NDTS 1000 kVA „Madžo 2“.

Navedene investicione aktivnosti, kao i remont i revizije 35 kV dalekovoda i trafostanica 35/10kV, podrijavaju optimizam da će distributivni sistem Regiona 4 „podržati“ turističku sezonu kvalitetnim napajanjem, iako je zbog dugih procedura javnih nabavki ostalo nezavršeno nekoliko objekata, pa je u Ulcinju moguće preopterećenje TS Grad i područja Štoj, a u Baru STS Čanj i TS Ponta.

- Rješenje za najjužniju crnogorsku opštinu je izgradnja nove TS 35/10kV Novi Ulcinj, sa priključnim 35kV vodovima, kaže Milovanović. Shodno tome, kad se realizuju važni investicioni projekti, kada se valjano i na vrijeme obave svi poslovi održavanja i uspješno remontuju glavna distributivna čvorišta – TS 35/10 kV, eventualni poremećaji u napajanju biće svedeni na najmanju moguću mjeru.

Milovanović nije propustio piliku da naglasi i pozitivan uticaj AMM projekta na kontrolu mreže i smanjenje gubitaka. On podsjeća da je u Regionu 4 u okviru I faze Projekta oko 70 odsto potrošača uvedeno u sistem daljinskog očitavanja potrošnje, a do kraja godine ugrađiće se još oko 12 hiljada novih brojila.

OBJEKAT ZA RESPEKT

Nova trafostanica, koja zadovoljava najviše tehničko-tehnološke standarde, je instalisane snage 2x8 MVA, sa 18 deset kilovoltnih ćelija i šest ćelija 35kV a građevinski dio objekta prilagođen je i za ugradnju transformatora 2x12,5 megavoltampera. Riječ je o vazduhom izolovanom, metalom oklopljenom postrojenju sa mehaničkim i električnim blokadama, pripremljenom za daljinsko upravljanje, što će znatno unaprijediti i osavremeniti poslovanje Regiona 4 i omogućiti bolju i kvalitetniju uslugu kupcima.

POČELA GRADNJA TS POPOVIĆI

Instalisana snaga nove TS u Baru biće 2 x 8 MVA. Razvodno postrojenje 35kV imaće pet izvodnih, dvije trafo ćelije, jednu spojnu i jednu mjernu ćeliju. Postrojenje 10kV, pored mjerne i spojne, biće opremljeno i sa 17 izvodnih ćelija.

RAZUĐENO PODRUČJE

Region 4 pokriva veliko i razuđeno područje od 4.893km² na kojem je raspoređeno blizu 700 trafostanica, 345 km nadzemnih i 283km podzemnih 10kV vodova. Ovaj region električnom energijom snabdijeva 85 hiljada potrošača.

DALEKOVOD

REGION 5

(Tivat, Kotor, Herceg Novi)

VELIKI POSLOVI, ZNAČAJNE INVESTICIJE

Miodrag Milić

Olivera Vulanović

Turistička sezona na Crnogorskom primorju u punom je jeku. Na žalost, za distributere su se javili i prvi problemi usled nezapamćenih tropskih vrućina i rekordne potrošnje električne energije. Velika opterećenja, po pravilu, mogu dovesti do problema u snabdijevanju kupaca, kao i povećanih gubitaka električne energije. U narednom periodu, u Regionu 5 prioriteti će biti, kao i do sada, održavanje stabilnog snabdijevanja, kao i smanjenje gubitaka na mreži.

Rukovodilac Regiona, *Miodrag Milić*, kaže da prva iskustva nove regionalne podjele treba tek očekivati. Pred njima su veliki poslovi i značajne investicije, a završetak onih koji su

u toku očekuje se s jeseni, na kraju turističke sezone. Ukupna vrijednost trenutnih ulaganja prelazi 730 hiljada eura.

Kad je sekundarna mreža u pitanju, ulaganja iz prethodnog perioda stigla su do različitih faza rada, od tenderske procedure do tehničkog pregleda. U toku su radovi na stubnim trafostanicama Zabrđe, Ratkovići, Mardari, Eraci, sa pripadajućim priključnim desetokilovoltnim dalekovodima. Rekonstruiše se šest trafostanica 10/04kV, dva desetokilovoltna dalekovoda sa izolovanim užetom, gradi se rasklopište Kamenovo.

Trenutno je u toku i izgradnja trafostanice Karmen, 10/04kV, MBTS 10/04 Studentski grad,

zatim polaganje desetokilovoltnog kablovskog voda Morinj – Lipci, kao i DTS 10/04kV Perast II, Kriva ulica, Turist B, G. Škaljari, rekonstrukcija desetokilovoltne trafostanice Makedonsko odmaralište, izgradnja reklozera i četiri sekcionera na desetokilovoltnom dalekovodu Grbalj 2, te izgradnja stubne trafostanice 10/04 kV Kubaši. Osim pomenutog, radovi se odvijaju i na izgradnji podzemnog desetokilovoltnog voda Župa – Marići, a rekonstruiše se i podzemni 10kV vod Aerodrom – Ostrvo cvijeća.

- Kad su investicije u pitanju, u Regionu 5 već imamo isplaniranu narednu godinu – ukazuje Milić i nastavlja:

- U cilju zadovoljenja rastuće potrošnje i povećanja sigurnosti napajanja, oko 6 miliona eura opredijeljeno je za primarnu mrežu – ukazuje Milić i nastavlja:

- U Regionu 5 uskoro očekujemo i okončanje tenderske procedure za izgradnju trafostanice 35/10kV Klinci, na poluostrvu Luštica, po principu „ključ u ruke“. Takođe vrijedna investicija, uklapanje TS 35/10kV Klinci u tridesetpetokilovoltnu i desetokilovoltnu mrežu, nalazi se u završnoj fazi tenderske procedure. U okviru ove investicije planira se povezivanje TS 35/10 kV Kumbor sa tridesetpetokilovoltnom TS Klinci kablom dužine preko 5 kilometara, pri čemu će 1,2 kilometara kabla biti položeno u more. U okviru ovih poslova planira se ugradnja i novog desetokilovoltnog podzemnog voda. U isto vrijeme, u dijelu sekundarne mreže, na Luštici je u

planu više investicionih zahvata. Na ovaj način, uz izgradnju novih, podzemnih desetokilovoltnih vodova, biće zaokruženo napajanje Luštice na jedan potpuno nov i kvalitetan način. Kompletno poluostrvo Luštica koje je turistički izuzetno atraktivno napaja se iz 35/10kV Pržno, preko desetokilovoltnog dalekovoda dugačkog preko 30 kilometara. Izgradnjom TS 35/10kV Klinci biće konačno riješeno kvalitetno snabdijevanje električnom energijom ovog područja.

- Planiramo i polaganje novog tridesetpetokilovoltnog kablovskog voda od TS 110/35kV Tivat do trafostanice 35/10kV Račica, kako bi se otklonilo „usko grlo“ u prenosu električne energije ka lokalitetu Plavi horizonti i turističkom kompleksu Luštica bay. U toku je tenderska procedura povodom rekonstrukcije TS 35/10kV Pržno. Očekujemo da će ove dvije investicije riješiti

sve probleme napajanja Krtola i tivatskog dijela Luštice, prije svega kompleksa Luštica Development, čiji su prvi objekti već spojeni na elektrodistributivnu mrežu. Po završetku sezone najavljen je početak gradnje prvih objekata Qatar Diar na lokaciji bivšeg hotela Plavi horizonti.

Na području Porto Novi – Azmont, na terenu bivše kasarne Kumbor, još jedna velika investicija. Naime, rekonstruiše se trafostanica 35/10kV Kumbor, kao i tridesetpetokilovoltna mreža. Planira se polaganje dvostrukog kablovskog voda od Meljina do trafostanica 35/10kV Kumbor i Baošići čime će se obezbijediti pouzdano napajanje ovog kompleksa, ali i napajanje trafostanice Klinci. U planu je, takođe i rekonstrukcija trafostanice 35/10kV Kumbor, kao i revizija projekta uzemljenja neutralne tačke 35kV mreža u Herceg Novom – zaključuje Milić.

NDTS "Studentski dom" (foto: Mitar Vidović (ED Kotor))

DTS "Turist B" (foto: Mitar Vidović (ED Kotor))

IZMEĐU DVA BROJA

REMONT HE "PERUĆICA" OD 7. AVGUSTA DO 9. SEPTEMBRA

Totalna obustava u HE "Perućica" počinje 7. avgusta. To je termin koji je usaglašen sa OC Upravljanje energijom, a prema planu remont bi trebalo da se završi 9. septembra.

Pored redovnih remontnih radova, ove godine radiće se na obezbjeđenju dodatne sigurnosti ankernog bloka u tjemenu T8 cjevovoda, sanaciji oštećenja uliva 2 na kanalu Opačica. Takođe, biće rekonstruisan dovod vode za hlađenje, u planu je i kapitalni remont kućnog agregata 1, kao i zamjena oštećenog pola i remont generatora 6.

ZAVRŠENA AKCIJA "5 ZA 5"

Akcija "5 za 5", koja je svim pravnim subjektima i javnim institucijama omogućila da dug za električnu energiju otplate u narednih pet godina, završila se 31. jula.

Rezultati akcije su zadovoljavajući i veliki broj, kako pravnih lica tako i opštinskih institucija, je prepoznao povoljnosti koje su im ponudene i potpisao Protokol kojim im je omogućeno da reprogramiraju dug na 60 mjesečnih rata. Do 30. jula bilo je potpisano 320 Protokola.

Elektroprivreda Crne Gore je ovom akcijom za privredne subjekte i javne institucije pokazala dobru volju, kao i razumijevanje za probleme sa kojima se u svom radu susreću privredni, opštinski i javni subjekti i ponudila da se dugovi izmire na obostrano prihvatljiv način. Obaveza je bila da dužnik, bez obzira na visinu duga, plati pet posljednjih faktura za utrošenu električnu energiju, a onda ostatak duga izmiruje u narednih pet godina, odnosno u 60 mjesečnih rata.

Nakon završetka akcije Elektroprivreda Crne Gore neće biti odgovorna za posljedice koje neprihvatanje izmirenja duga može proizvesti.

OTKAZANA XII VANREDNA SKUPŠTINA AKCIONARA

Odlukom Odbora direktora Elektroprivrede Crne Gore A.D. Nikšić od 20. jula 2015. godine otkazana je XII vanredna skupština akcionara zakazana za 30. jul 2015. godine, sa početkom u 12 sati, u Nikšiću.

SPORTSKI SUSRETI OD 16. DO 20. SEPTEMBRA

Sportski susreti zaposlenih EPCG održaće se od 16. do 20. septembra u Ulcinju. Kao i prošle godine, Susrete organizuju oba sindikata - Sindikalna organizacija zaposlenih EPCG (SOZ) i Sindikalna organizacija EPCG (SO EPCG).

Iz oba sindikata su poručili da očekuju fer-plej, dobro druženje i odličnu atmosferu u Ulcinju.

CRNA GORA

Od energetskeg sektora zavisi razvoj sjevera

Na sjeveru Crne Gore posebnu pažnju treba posvetiti energetskeg sektoru, jer od njega u značajnoj mjeri zavisi ukupan razvoj tog područja, ocijenjeno je iz Montenegro biznis alijanse.

U toj organizaciji su, kako je navedeno u saopštenju, svjesni potencijala sjevera, na čijoj je valorizaciji neophodno angažovanje, kako javnog, tako i privatnog i finansijskeg sektora.

MBA je u saradnji sa Zajednicom opština organizovala sastanak sa predstavnicima sjevernih opština pored mini hidroelektrane Vrelo u Tomaševu, kod Bijelog Polja.

- Bili smo svjedoci sjajne prezentacije direktora kompanije Sistem-MNE i jednog od investitora ove mHE Ljubiše Boškovića, koji je na ubjedljiv način pokazao koliku korist opština, građani i, naravno, investitori mogu imati od izgradnje samo jedne mHE - navedeno je iz MBA.

MBA i Zajednica opština nastoje da se energetska dozvola za izgradnju elektrana ove snage, naročito kada su u pitanju mikro-hidroelektrane, dobija samo na osnovu idejnog rješenja, jer bi se na taj način, kako je navedeno u saopštenju, ubrzala izgradnja miNI-hidroelektrana.

DAN

Naša energija može kroz hrvatske vode

Prvi pravac za energetske kabl preko hrvatskih voda koji je italijanska Terna predložila, Vlada te države nije prihvatila uz obrazloženje da u tom pojasu Jadranskog mora planira da vrši istraživanja nafte i gasa. Drugi, alternativni pravac početkom godine je usaglašen, ali se na konačnu saglasnost Hrvatske čekalo sve do kraja maja.

- Hrvatska je krajem maja ove godine dala saglasnost na smjer protezanja kabla preko hrvatskeg epikontinentalnog pojasa. Radi se o alternativnom, kraćem pravcu koji je, nakon konsultacija, ponudila Terna, a na kojeg smo dali saglasnost 25. maja ove godine - kazali su u Ministarstvu vanjskih i evropskih poslova.

Kako su objasnili u hrvatskom ministarstvu kabl i dalje prolazi jednim dijelom preko hrvatskeg epikontinentalnog pojasa, međutim, znatno manjim nego što je izvorna verzija predviđala.

- Saglasnost smo dali uz određene uslove, o kojima se sa Ternom unaprijed razgovaralo i koji su joj bili prihvatljivi, a kako bi se osiguralo da ni u budućnosti ti kablovi neće onemogućavati ili otežati buduće ekonomske aktivnosti u tom području. Sve je odrađeno u skladu sa hrvatskim zakonima i Konvencijom Ujedinjenih nacija o pravu mora - zaključili su u hrvatskom Ministarstvu.

DNEVNE NOVINE

Bulatović: Kabl izlazi na našu obalu u drugoj polovini 2016.

Vlada se priprema da raspiše javno nadmetanje za davanje koncesija za izgradnju malih hidroelektrana na tri vodotoka - Bukovica sliv Komarnica u Šavniku, Ibrištica sliv Morača, opština Kolašin i vodotok Štitaricka, sliv Tara u opštini Mojkovac.

- Hidrološka mjerenja i istraživanja pokazuju da je moguća ukupna instalisana snaga na vodotocima 7,2 megavata, sa procijenjenom ukupnom godišnjom proizvodnjom električne energije od 30,9 gigavat-sati - kazali su iz Ministarstva ekonomije.

Aktuelnim ugovorima o koncesiji, predviđena je izgradnja 41 male hidroelektrane, ukupne instalisane snage oko 72 megavata i planirane godišnje proizvodnje oko 244 gogavatsata. Vrijednost investicija za sve predviđene male hidroelektrane je oko 109 miliona eura.

POBJEDA

Na odmor bez brige

Pobrinite se za svoje osiguranje
prije odlaska u inostranstvo

Izaberite jedan od naših
paketa osiguranja na
putovanju:

- CLASSIC start i CLASSIC plus
- PRO start i PRO plus
- TRAVEL start, TRAVEL standard
i TRAVEL plus

Osiguranje na
putovanju sa zdravstvenom
asistencijom – turističko
osiguranje

www.lo.co.me

020 404 404

AKTUELNOSTI

EPCG i VPSCG potpisali Ugovor o generalnom pokroviteljstvu

TRADICIONALNO UZ “CRNOGORSKE AJKULE”

Direkcija za odnose sa javnošću

Elektroprivreda Crne Gore će podržati crnogorski reprezentativni vaterpolo i plivački sport sa 155 hiljada eura. Nastavak tradicionalne saradnje naše kompanije sa Vaterpolo i plivačkim savezom Crne Gore, potpisom na novi jednogodišnji ugovor o generalnom pokroviteljstvu, ozvaničili su izvršni rukovodilac Direkcije za ljudske resurse EPCG, **Ranko Vojinović**, i direktor Vaterpolo i plivačkog saveza Crne Gore, **Petar Porobić**.

Strateško partnerstvo između EPCG i VPSCG uspostavljeno je juna 2008. godine.

- Biti uz najbolje u vremenima kada se zlatnim slovima ispisi vala istorija crnogorskog vaterpola predstavlja posebnu čast i zadovoljstvo. Nadamo se da će uz pokroviteljstvo EPCG i talenat crnogorskih ajkula, na predstojećem Svjetskom prvenstvu u Kazanju, biti nastavljen niz vrhunskih rezultata iz prošlog perioda. EPCG je opredjeljena da i u budućnosti doprinosi afirmaciji vrhunskih sportskih i takmičarskih dostignuća - izjavio je izvršni rukovodilac Direkcije za ljudske resurse u EPCG, Ranko Vojinović.

Vojinović je dodao da je potpisivanje sporazuma organizovano na jezeru Krupac, gdje radi škola vaterpola i plivanja.

- Nadamo se da će nakon završetka rekonstrukcije bazena u Nikšiću i ovaj grad reprezentaciji podariti vrijedne talente. To nam obećavaju ova divna djeca iz Nikšića koja danas na Krupcu demonstriraju stečene vještine - istakao je Vojinović.

Direktor VPSCG, Petar Porobić, naveo je da su iskreni i vjerni prijatelji, “koji su uz vas ne samo kada ostvarujete vrhunske rezultate nego i u trenucima kada nemate sportske sreće da ispunite očekivanja”, zaista rijetki.

- Suvišno je i komentarisati koliko je značajna i važna uloga Elektroprivrede Crne Gore za afirmaciju crnogorskog vaterpola. Ova podrška neposredno pred Svjetsko prvenstvo po-

sebno dobija na značaju, ali imajući u vidu da najbolji uvijek idu uz najbolje, ona je i očekivana. Vaterpolo je najtrofejniji crnogorski sport, reprezentacija najuspješnija crnogorska sportska ekipa, a EPCG je jedna od najboljih kompanija - zaključio je Porobić.

Porobić je dodao da se od vaterpolo reprezentacije uvijek očekuje medalja na velikom takmičenju.

- S obzirom na do sada potvrđen kvalitet javnost od nas očekuje da u Kazanju uđemo u borbu za medalju. Biće teško i naporno, iako nijesmo u najjačem sastavu, ambicije su nam velike i nastojaćemo da osvojimo medalju. Tim prije, što bismo osvajanjem medalje ostvarili direktan plasman na Olimpijske igre u Brazilu 2016. godine i ne bismo morali dodatno u kvalifikacije - rekao je Porobić i dodao da će reprezentacija u Kazanju biti oslabljena neigranjem Nikole Janovića, Antonija Petrovića i Saše Mišića.

Selektor vaterpolo reprezentacije, Ranko Perović, zadovoljan je formom pred Svjetsko prvenstvo u Kazanju.

- U petak odlazimo na Svjetsko prvenstvo u Kazanj. Ne možemo da garantujemo medalju, ali ćemo učiniti sve da je osvojimo. Treba biti realan, ovo je veoma teška godina za nas, jer smo ostali bez tri standardna reprezentativca. Tu su sada neki novi igrači, koji su praktično debitanti, ali smo i dalje kvalitetna ekipa, što smo dokazali na turniru u Nišu. Možemo da se upustimo u borbu sa bilo kojom reprezentacijom. Na nama je da damo maksimum i na taj način dođemo do željenog rezultata, a to je medalja - rekao je Perović.

Jedan od najmladjih igrača u reprezentaciji, Uroš Čučuković, nada se dobrom rezultatu u Kazanju.

- U Kazanj ide podmladena ekipa, sa dosta novih igrača. Ipak, kvalitetno smo radili i pripremni period je prošao dobro. U Nišu smo pokazali da možemo da se nosimo sa najjačim ekipama. Uz pravi pristup u svakoj utakmici možemo do pobjede. Mislim da možemo da napravimo dobar rezultat na Svjetskom prvenstvu - istakao je Čučuković.

Na Svjetskom prvenstvu koje u Kazanju počinje 27. jula, Crna Gora će igrati u grupi sa Srbijom, Australijom i Japanom.

Nakon potpisivanja ugovora i konferencije za medije, direktor VPSCG, selektor i vaterpolisti posmatrali su vaterpolo meč mladih nada Vaterpolo i plivačkog kluba Nikšić. Vaterpolisti **Aleksa Ukropina** i Uroš Čučuković, najmlađim članovima škole vaterpola i plivanja podijelili su i majice.

POČINJU RADovi NA REKONSTRUKCIJI BAZENA U NIKŠIĆU

Iz VPSCG napomenuli su da uskoro počinju glavni građevinski radovi na rekonstrukciji bazena u Nikšiću. Vaterpolo i plivački savez Crne Gore, podsjećamo, obezbijedio je oko 70 odsto sredstava za realizaciju projekta, na donatorskoj večeri, početkom aprila ove godine, a EPCG je za ovu svrhu donirala 50.000 eura. Nikšićki bazen, jedini olimpijskih dimenzija u Crnoj Gori, biće rekonstruisan u skladu sa svim standardima. Kao objekat od prvorazrednog značaja za razvoj sporta u Nikšiću te unapređenje plivačkog i vaterpolo sporta u našoj zemlji, raspolažeće i brojnim pratećim sadržajima koje podrazumijeva jedan takav sportski objekat. Takođe, VPSCG, u saradnji sa rukovodstvom u Kotoru, uključice se i u rješavanje problema bazena u Kotoru.

- Ono što će obilježiti narednu godinu, uz naravno Olimpijske igre, jeste i Svjetsko juniorsko prvenstvo čiji je domaćin Podgorica. Izuzetan i veliki projekat za VPSCG, očekuje se 20 reprezentacija, i moramo što prije sa Glavnim gradom početi pripreme za organizaciju tog takmičenja - zaključio je Porobić.

NAŠ GOST

ALEKSA UKROPINA, ČLAN VATERPOLO
REPRESENTACIJE CRNE GORE

ROĐEN DA BUDE ZVIJEZDA

Tekst i fotografije: *Andrija Kasom*

ŠESNAESTOGODIŠNJI ALEKSA UKROPINA, ČLAN VATERPOLO REPRESENTACIJE, NA PRVIM EVROPSKIM IGRAMA U BAKUU, IZABRAN JE U TIM IDEALNE SEDMORKE. ZA MLADOG HERCEGNOVLJANINA OVO JE VELIKO PRIZNANJE, KAO I POZIV OD SELEKTORA NACIONALNE REPRESENTACIJE RANKA PEROVIĆA DA SE PRIDRUŽI „AJKULAMA“ NA PRIPREMAMA ZA SVJETSKO PRVENSTVO. TALENTOVANI ALEKSA MNOGO OBEĆAVA, NJEGOVA SMIRENOST U BAZENU, ODGOVORNOST, PROFESIONALNOST... PREDODREĐUJU GA DA BUDE ZVIJEZDA GENERACIJA ČIJE VRIJEME DOLAZI.

Na međunarodnoj vaterpolo sceni mlada reprezentacija krenula je sa uspjehom, ali je na Prvim Evropskim igrama razočarala.

Sve je to istina, svi su od nas očekivali uspjeh i to je bilo za nas veliko opterećenje. Mislili smo da ćemo doći do jedne od medalja veoma lagano. Uprkos našim razmišljanjima desilo se sasvim suprotno, nije nam išlo kako smo htjeli, od početka smo pružali loše partije i rezultat toga je bio ispadanje u osmini finala.

Govorilo se i o nekoj vrsti nediscipline, nepoštovanju instrukcija selektora... Da li su vas uspjesi prebrzo digli visoko?

Turnir u Mađarskoj nam je dao krila, mislili smo da ćemo lagano pobijediti sve na Evropskim igrama. Tek nakon igara u Bakuu postali smo svjesni da je svaka utakmica za sebe, da su predhodni uspjesi samo pečat trenutka, a nikako garancija uspješnog nastupa na daljim takmičenjima, što se u našem slučaju i obistinilo. Moram priznati, bilo je i nediscipline, zbog čega, to jednostavno ne znam objasniti.

Izabran si u idealni tim igara, što je veliko priznanje, a i odgovornost u tvojoj daljoj karijeri. Kakav je osjećaj nakon tog saznanja?

Uprkos devetom mjestu koje smo osvojili na igrama, uvrstili su me u idealnu sedmorku što mi puno znači. Nisam oče-

kivao to mjesto, u Bakuu nisam pokazao sve što znam, ali izgleda da je i to što sam pokazao bilo dovoljno.

Od selektora nacionalne reprezentacije si pozvan na pripreme za Svjetsko prvenstvo. Što taj poziv znači za tebe?

Kada sam od selektora Ranka Perovića pozvan da igram protiv Italije bio sam oduševljen, a istovremeno i začuđen, jer nijesam očekivao poziv. Utakmicu sam odigrao na korektan način s obzirom da sam ja ipak šesnaestogodišnjak, kojem je ukazana prilika da se nađe rame uz rame sa iskusnim „ajkulama“. Kako su utakmice odmicale, moji učinci su bili sve bolji i bolji, i sada sam u situaciji da i iskusnim igračima pariram koliko-toliko. Treniram naporno, dajem sve od sebe i nadam se da ću kao poslednji igrač reprezentacije poći na Svjetsko prvenstvo.

Kakav je osjećao vladao u tebi poslije te prve utakmice sa A postavom protiv reprezentacije Italije?

Igrač sam koji prije utakmice nikada ne osjeća tremu, međutim, pred ovu utakmicu sam je imao, sve do trenutka uskakanja u bezen. U tim trenucima sam želio da dam sve od sebe, da se utakmica završi na najbolji način. Poslije utakmice osjećaj je bio fascinant. Kako sam kao šesnaestogodišnjak debitovao u A reprezentaciji, našao sam se u žiži javnosti, počeli su svi da se interesuju za mene. To su prijatni trenuci, trenuci koji se pamte.

Kako su te prihvatileiskusne „ajkule“?

Svi u timu su me prihvatili kao sebi ravnim, u pojedinim situacijama su me i forsirali iz razloga što sam jedini ljevak u reprezentaciji. Takav njihov odnos prema meni ide mi u prilog, tjera me da iz utakmice u utakmicu budem sve bolji i vjerujem da ih nikada neću razočarati.

Za vaterpolo si talentovan - kažu stručnjaci iz branše. Kada si shvatio da je vaterpolo pravi izbor za tebe?

Tokom osnovne škole, u nižim razredima, uporedo sam trenirao košarku i vaterpolo. Nakon izvjesnog vremena došao je period nemogućnosti istovremenog treniranja i odlučio sam da se posvetim vaterpolu, vodena sredina me je privlačila. Moram priznati, bilo je par puta donošenja odluka da se prestanem baviti ovim sportom, ali na kraju sam uvijek govorio sebi da nema razloga za tim, da su to trenutne krize koje vremenom prođu. Nadam se da će vaterpolo biti moj životni poziv.

U bazenu te karakteriše smirenost,tvoja prednost je što si ljevoruk i daje ti šanse da budeš predvodnik nekog tima koji rek dolazi, jer smjena generacija je neminovnost...

Da budem iskren, očekujem da postanem jedan od značajnijih igrača. Imam smirenost u bazenu koja je bitna, obično ljevaci idu za davanje golova. Međutim meni veće zadovoljstvo predstavljaju asistencije, tačnije da omogućim drugima da daju golove. Svjestan sam da dosta toga treba još da se desi, nauči...

Imaš li uzora u vaterpolu?

Kao svako dijete i ja sam imao svog idola. To je bio Vladimir Gojković, moj sadašnji trener. Uvijek mi se sviđao njegov stil igre, bio je „mozak“ ekipe. Danas, nemam uzora, želja mi je da imam svoj stil po kome će me pamtit, želim biti prepoznatljiv.

Bavljenje sportom iziskuje velika odricanja, posebno kada znamo da imaš i obaveza u školi. Kako se snalaziš sa prilično napornim treninzima?

Tokom školske sezone trenirao sam jednom dnevno, ni jednog trenutka nijesam želio da zapustim školu. Bilo je putovanja, koja su me odvlačila od škole, ali uglavnom uspijevao sam sve da završim. Potrebno je da se napravi dobra organizacija i onda nema problema. Odricanja ima, posebno ljeti kada su pripreme sa A reprezentacijom, ali kako sam svojom voljom u vaterpolu, ne padaju mi teško, jer znam šta mi na kraju mogu omogućiti.

Što te očekuje u narednom periodu, kakvi su tvoji dalji planovi?

Pripreme za Svjetsko prvenstvo su počele odavno, ja sam se reprezentaciji priključio nakon Evropskih igara. Prisustvovao sam do sada malom broju treninga, ali od sad sam tu i boriću se za svoje mjesto u reprezentaciji. Što se tiče planova, svakako da ih imam. U vaterpolu ću zasigurno biti do završetka srednje škole, nadam se i poslije nje, a fakultet će mi biti prioritet u svakom slučaju.

STRUČNI PRILOG

ISTRAŽIVANJE NERAVNOMJERNOSTI VODNIH REŽIMA KAO BITAN PREDUSLOV ZA REALIZACIJU MALIH HIDROELEKTRANA, NA PRIMJERU CRNE GORE

Autori: Goran SEKULIĆ i Branislav ĐORĐEVIĆ

Prof. dr. Goran Sekulić

Rezime

U skladu sa tendencijama u svijetu, i u regionu Balkana se pristupa intezivnom korišćenju obnovljivih izvora energije. Međutim, taj zaokret u energetske politike nije bio praćen odgovarajućim istraživanjima, koja bi dala potrebne podloge za realnije analize moguće proizvodnje takvih postrojenja i njihov uticaj na okruženje. Taj nedostatak podloga je posebno izražen u slučaju malih hidroelektrana (MHE). U članku se na primerima iz Crne Gore razmatraju hidrološke podloge koje su neophodne za pouzdanije određivanje proizvodnje MHE i ocjenu njihovog uticaja na okruženje. Pokazuje se da vremenska neravnomernost protoka veoma bitno utiče na planiranje MHE i određivanje njihove moguće proizvodnje. Uticaj neravnomernosti protoka na performanse MHE je mnogo veći no što se smatralo. Rasprostranjena praksa da se proizvodnja MHE određuje na bazi oskudnih podloga o prosječnim protocima dovodi do pogrešnih investicionih odluka, jer će u realnim uslovima proizvodnja MHE biti znatno manja. Posebno se razmatra veoma bitna podloga za planiranje MHE – kriva traja-

nja dnevnih protoka. Analiziraju se njene karakteristike i vrše uopštavanja sa gledišta primene pri odlučivanju o građenju MHE. Definišu se i vrlo važni principi, kriterijumi i ograničenja o uklapanju MHE u ekološko, socijalno i drugo okruženje.

Ključne riječi: male hidroelektrane, hidrologija, kriva trajanja protoka, instalirani protok, ekološki protok

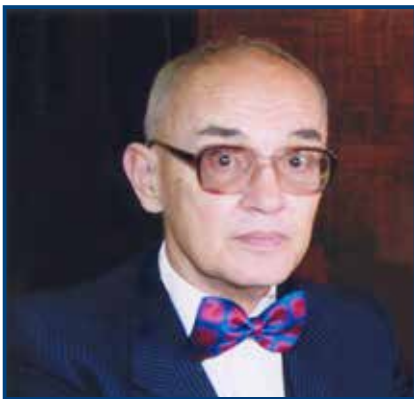
UVOD

Imajući u vidu sve izraženije i sve nepovoljnije efekte globalnih klimatskih promena zbog delovanja efekta gasova staklene bašte – GHG, u svetu se sve odlučnije forsira radikalnan zaokret u energetske politike, sa što masovnijim korišćenjem obnovljivih izvora energije – Sunca, vetra, hidroelektrana, uključiv tu i male hidroelektrane (MHE), biomasa, itd. Taj zaokret države stimulišu i garantovanim povlašćenim visokim tarifama, uz još jednu izuzetnu povlasticu investitorima: obavezu svih sistema da preuzimaju takvu skuplju energiju, nezavisno od činjenice da se apriorno ne može računati ni sa količinom ni sa dinamikom njene isporuke. Takvu politiku prate i pritisci da se zemlje i formalno obavežu na planu korišćenja ,obnovljivih i čistih' izvora energije.

U ovom članku se neće ulaziti u neke velike strateške zablude na tom planu, koje nastaju zbog toga što se pri vrednovanju ,obnovljivosti' nekog energetskog proizvodnog uređaja ne uzimaju u obzir količine primarne energije koje se moraju utrošiti za proizvodnju materijala neophodnih za građenje takvih uređaja, odnosno koje će se izgubiti zbog zauzeća ziratnog zemljišta pogodnih za proizvodnju biomasa (šume

ili drugi zasadi), koje imaju svoj velikih energetske ekvivalent (Đorđević, 2008a). Neće se razmatrati ni druga velika strateška zablude, što se pri razmatranju efekta koje takvi uređaji ostvaruju na planu smanjenja GHG ne uzima u obzir količine GHG koje se moraju emitovati pri proizvodnji materijala za takve uređaje, negde širom sveta, kao i to što se sa zaposedanjem zemljišta velikim solarnim uređajima vrlo značajno smanjuje površina pod vegetacijom, koja u procesu fotosinteze ima najdragocenniju ekološku ulogu: proizvodi kiseonik, a apsorbuje ugljen dioksid. Zapostavljanje te dve izuzetno važne činjenice jako relativizira kvalifikaciju koji su uređeni zaista ,obnovljivi i ekološki čisti' sa gledišta smanjivanja emisije GHG. Neće se govoriti ni o izuzetno važnoj činjenici da se na površinama koje se angažuju solarnim uređajima biološka raznovrsnost veštački snižava na – nulu, čak i uz primenu herbicida, što ekološke performanse tih uređaja veoma degradira i čini ih – uništivačima ekosistema.

Crna Gora ima dobro sagledane hidroenergetske potencijale velikih i srednjih postrojenja, onih za koje je nedvojbeno utvrđeno da već sada spadaju u kategoriju tehnički i ekonomski iskoristivih potencijala (Đorđević, 2004 i 2007, Mitrović, 2009), ili će se u toj kategoriji naći u neposrednoj budućnosti. To su vrlo respektabilni potencijali, koji iznose 4,6÷5,3 TWh/god. (zavisno od varijanti korišćenja voda), što treba uvećati za još 0,38 TWh/god. koje Crnoj Gori pripadaju u uslovima korišćenja integralnog razvojnog projekta u zoni Sastavnice Pive i Tare. Potencijali ,malih vodnih snaga' su znatno manje izučeni, ali su i oni značajni (Balat, 2006, Đorđević,

Prof. dr. Branislav Đorđević

RASPOLOŽIVOST HIDROLOŠKIH PODLOGA ZA MALE HIDROELEKTRANE NA TERITORIJI CRNE GORE

Pošto su proticaji u rijekama stohastički procesi, čiji nivo izučenosti neposredno zavisi od dužine hidroloških serija, pri donošenju važnih projektnih odluka od velike važnosti je da stepen hidrološke izučenosti bude takav da se raspolože sa serijama proticaja reprezentativne dužine. Pod reprezentativnom dužinom serije se podrazumijeva da treba obuhvatiti i zatvoriti uobičajene cikluse nagomilavanja vodnijih i sušnijih godina. Posmatrano iz tog ugla, hidrološka izučenost rijeka Crne Gore ne zadovoljava, što na određen način pokazuje da se ne shvata nivo značajnosti vode kao primarnog razvojnog resursa države i kao ključnog ekološkog faktora koji se uspješno može štiti i valorizovati samo ako se dobro poznaje po obje komponente - količini i kvalitetu.

Mreža hidrometrijskih stanica na rijekama Crne Gore je dosta oskudna (Novaković, 2006). Na oba sliva Crne Gore postoje samo 24 vodomjerne stanice (VS) na kojima se može pristupiti rekonstruisanju dovoljno dugih serija mjesečnih i godišnjih proticaja. To je nedovoljno za hidrografska područje Crne Gore, posebno ako se ima u vidu činjenica da mjerenjima nijesu pokrivenne brojne rijeke, posebno one u gornjim djelovima slivova. Posljedica te nebrige je da se ne mogu ozbiljnijim hidrološkim analizama podvrgnuti brojni vodotoci u gornjim djelovima slivova, na kojima se raspolože sa značajnim vodnim potencijalima kao što su Mala rijeka, Bukovica, Tušinja, Mrtvica, Ibrija, Đurička rijeka, Zlorečica, Trebačka i Šekularska rijeka, Ljuboviđa, itd. Postoji

studija 'Hidrološka obrada za profile malih (mini, mikro) hidroelektrana (MHE) na pritokama glavnih vodotoka u Crnoj Gori' iz 2007. i 2008. godine (HMZCG, 2007) u kojoj je obrađeno ukupno 15+8 lokacija za obavljanje hidrometrijskih mjerenja u cilju dobijanja pouzdanih podataka o režimu tih vodotoka, relevantnih za proizvodnju hidroenergije, od čega 6 u slivu Pive, 9 u slivu Lima, 4 u slivu Morače, 3 u slivu Čehotine i 1 u slivu Ibra. Nakon toga, paralelno sa povećanim interesom, prije svega stranih investitora i uz njihovu pomoć, nastavljeno je izučavanje hidropotencijala malih vodotoka, prije svega u sjevernom dijelu države. Tako je tokom 2010 i 2011 godine sproveden projekat 'Razvoj registra koji uključuje male rijeke na opštinskom nivou za centralnu i sjevernu Crnu Goru' (Vodni Zdroje, 2011) u kojem je obideno 172 vodotoka. U skladu sa zahtjevima EBRD kao glavnog investitora projekta, 90 vodotoka nije uzeto u razmatranje, a na 82 vodotoka je vršeno mjerenje protoka i postavljena je mjerna oprema. Zbog nepouzdanosti rezultata mjerenja jedan broj vodotoka je takođe eliminisan, pa je konačni broj vodotoka za koji se posjeduju kvalitetni podaci 75. U svim navedenim slučajevima poseban problem su nesistematičnost i diskontinuitet u osmatranja protoka. Na vodotocima na kojima se mjerenja obavljaju, postoje brojni prekidi u osmatranjima, tako da se ne mogu neposredno uspostavljati hidrološke serije samo na bazi mjerenja, već se moraju vršiti i posredne korelacione analize za popunjavanje prekida.

Loša hidrološka izučenost rijeka Crne Gore ima teške ekonomske i ekološke posljedice. Sasvim je izvesno da su ekonomske štete koje nastupaju pri planiranju hidrotehničkih objekata stotinama puta

2008). Brojne manje reke odlikuju vrlo povoljne mogućnosti za koncentraciju potencijala na mestu korišćenja, najčešće kombinovanom koncentracijom padova uspornim objektom na mestu zahvata i derivacijom na dovodu, eventualno i odvodu. Veoma su značajni i potencijali neposrednog toka Lima, ukoliko se strategija korišćenja realizuje putem kaskade objekata sa malim parovima, po predlogu autora ovog članka (Đorđević i Sekulić, 2014).

Analiza prostornog rasporeda malih vodotoka u Crnoj Gori ('malih vodnih snaga') pokazuje da je najveći broj lokacija potencijalnih malih hidroelektrana smješten u ruralnim i slabije razvijenim područjima Crne Gore. Logično je pretpostaviti da ne bi trebalo da bude većih otpora u stvaranju pozitivne atmosfere i uslova za investiranje u male hidroelektrane na tim područjima. U velikom dijelu svijeta pokazano da ovakvi objekti postaju bitnim nosiocima razvoja područja u kojem se nalaze. Iz tih razloga potrebno je predvidjeti poseban tretman za objekte u ovim područjima, koji bi uključivao niz mjera, od finansijskih olakšica, poreske politike, ulaganjem sredstava države, osiguravanje kredita uz povoljne uslove vraćanja, izgradnju pomoćne infrastrukture i usluga od strane države i slično.

Analiza cjelokupne problematike razvoja i realizacije projekata MHE ukazuje na da u tom procesu postoje i određene prepreke. Prepreke proizilaze, prije svega, iz nepreciznosti i nedostataka pojedinih zakona i propisa, nedostatka finansijskih sredstava i nedostatka relevantnih informacija i koordinacije među nosiocima odgovornosti. Jedna od praktičnih smetnji, koja se do sada pokazala kao prilično veliki problem, jeste i nedovoljna izučenost vodotoka na kojima se planiraju MHE i nedostatak hidroloških serija podataka na njima, što se ovim radom želi posebno naglasiti.

Tara

veće od navodnih 'ušteda' koje je država napravila time što je smanjila sredstva koja su neophodna HMZCG za održavanje i proširenje hidrometrijske mreže, za redovna hidrološka osmatranja i mjerenja. Štete nastupaju zbog toga što se planiranje svih hidrotehničkih objekata odvija u uslovima nedopustivih hidroloških neizvesnosti. Zbog toga su hidrotehnički objekti ili poddimenzionisani – pa su na taj način nedovoljno funkcionalni, nepouzdati, regulacioni objekti se ruše, ili su, pak, objekti predimenzionisani zbog nepoznavanja realnih vodnih režima, zbog čega nastupaju velike ekonomske štete. Međutim, i ekološke štete su nemerljive, jer ne postoje realni podaci o vodnim režimima, posebno režimima malih i velikih voda. U slučaju loše izučenosti režima malih voda ne mogu se pouzdano propisivati garantovani ekološki protoci, niti se mogu donositi validne odluke o mjerama zaštite kvaliteta voda. A nedovoljno poznavanje režima velikih voda je i vrlo opasno da jednu državu, jer ne omogućava da se dobro dimenzionišu sistemi zaštite od poplava i adekvatno planiraju operativne mjere zaštite. Upravo zbog svega toga u svetu važi jedan neosporavan postulat da se novac koji se ulaže u hidrološka istraživanja mnogostruko vraća kroz kvalitetnije i ekonomičnije projekte, kroz pouzdanije i efikasnije mjere zaštite od poplava i zaštite voda, kao i kroz znatno delotvorniju zaštitu i unapređenje ekološkog okruženja i obogaćivanje biodiverziteta. Pošto se zbog stohastičkog karaktera procesa protoka za bilo kakvo pouzdanije zaključivanje o vodnim režimima mora raspolagati sa dovoljno dugim serijama, dugogodišnji nemar u hidrološkim osmatranjima se kasnije ne može nadoknaditi. Zbog toga je bitno istaći da Crna Gora treba što hitnije da dovede na potreban nivo hidrometrijska osmatranja i mjerenja, na svim rijekama na kojima se moraju graditi sistemi.

Štete su vrlo velike i sada, pri odlučivanju o MHE u uslovima nedovoljne hidrološke izučenosti malih vodotoka. Pošto se ne raspolaze podacima o dnevnim proticajima, na osnovu kojih bi se mogle da sagledaju uslovi rada i stvarne proizvodne mogućnosti MHE, odluke se donose na osnovu prosječnih protoka, vrlo često samo na bazi procjena i analogija. Analize moguće proizvodnje na bazi takvih podloga su, po pravilu, na strani nesigurnosti: stvarne proizvodnje MHE će biti manje, često znatno manje, kada se onaj ko koristi postrojenje suoči sa realnom veoma velikom

Mini HE (ilustracija)

neravnomernošću protoka i upravljačkim posledicama takvog vodnog režima.

Bujičnost vodnih režima se pogoršava u slučaju manjih vodotoka, posebno onih na brdsko-planisnim područjima. To podrazumeva da se veliki deo ukupnog vodnog bilansa (nekada i 50÷60%) realizuje u kratkotrajnim bujičnim povodnjima, nakon kojih mogu da nastupe i vrlo dugi malovodni periodi. Na rijekama Crnomorskog sliva javljaju se, po pravilu, dva vodnija ciklusa: primarni, prolećni, koji se javlja u periodu april-maj, i sekundarni, jesenji, tokom novembra i decembra. Na rijekama Jadranskog sliva primarni ciklus, često i jedini, javlja se obično tokom novembra i decembra. Velika neravnomernost je izražena po svim vremenskim pokazateljima. Koeficijenti varijacije C_v godišnjih protoka na profilima čak i većih vodotoka kreće se u opsezima $0,2 \div 0,4$, što ukazuje na veliku neravnomernost i na nivou godina. Ti koeficijenti za manje vodotoke su još veći, pa prelaze i vrijednosti $C_v > 0,4$. Međutim, varijabilnost mesečnih protoka je veća, često je oko $C_v = 0,5$, ali na nekim rijekama i mesecima dostiže vrednost i oko 1,5. Varijabilnost mesečnih protoka je na većini reke je izraženija u jesenjim i zimskim mesecima. Na Zeti (Duklov most) u septembru je čak $C_v \sim 1,77$, na Ibru (Rožaje) za avgust iznosi $C_v \sim 1,68$. Međutim, sa gledišta korišćenja i zaštite voda, a posebno sa gledišta realizacije MHE, posebnu težinu imaju izrazito neravnomerni režimi malih voda. Male mesečne vode verovatnoće 90% su $15 \div 20$ pa i više puta manje od prosječnih godišnjih vrijednosti, što jako relativizira radne performanse MHE u dugim periodima malovoda, kada se u reci nizvodno od vodozahvata u derivaciju treba da obezbeđuje odgovarajući ekološki (garantovan) protok. Samo neki primeri, koji pokazuju koliko su nepovoljni režimi malih voda. Navode se

podaci samo za neke reke i profile, prva cifra boldom je prosječni godišnji protok (m^3/s), dok su druga i treća cifra male mesečne vode verovatnoća 90% i 95% (m^3/s): Ibar, Rožaje: **2,46** 0,16 0,11, Ibar, Bač: **5,61** 0,32 2,07, Komarnica, Duški most: **15,06** 0,97 0,85, Zeta, Duklov most: **18,5** 0,10 0,08, Cijevna, Trgaj: **24,86** 0,96 0,75, itd. Posebno je drastičan primer na Morači na profilu Zlatica, na kome je prosječni protok $58,55 m^3/s$, dok na tom profilu ima dužih perioda kada je rijeka praktično bez protoka u dužem intervalu. Čak i ovi najsažetiji pokazatelji režima malih voda pokazuju koliko su besmisleni proračuni proizvodnje MHE kada se rade sa prosječnim protocima, tako da se može reći da su takve analize dezinformacija, a ne informacija za donošenje investicione odluke.

KRIVE TRAJANJA PROTOKA KAO POLAZIŠTE ZA RAZMATRANJE POKAZATELJA MHE

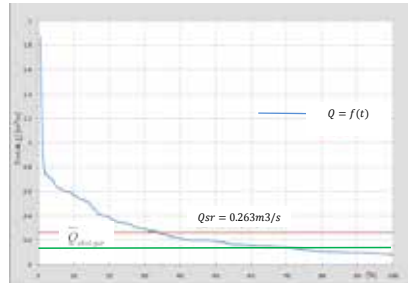
Za donošenje iole validnijih odluka o prihvatljivosti MHE i njihovim proizvodnim i ekonomskim performansama nepohodne su krive trajanja protoka dobijene na bazi dnevnih serija, i zato se akcenat i ovom razmatranju stavlja na analizu tog veoma bitnog pokazatelja.

Pri izboru ključnog pokazatelja MHE – instalisanog protoka, kao i za određivanje energetske proizvodnje, osnovno polazište bez koga se validna odluka ne bi mogla doneti su prosječne krive trajanja dnevnih protoka. One su najvažnija čak i u uslovima bolje izučenosti, kada zajedno sa hijetogramom, nivogramom, hidrogramom, krivom trajanja vodostaja i krivim učestalosti vodostaja i protoka, ulaze u skup osnovnih grafičkih prikaza u hidrološkim analizama za potrebe malih hidroelektrana. Kao što je poznato, kriva trajanja pokazuje procenat

vremena ili broj dana u godini, tokom kojih je vodostaj ili proticaj jednak datim količinama ili veći od njih bez obzira na hronologiju njihovog pojavljivanja. Takođe, opšte je poznato da se za konstrukciju krive trajanja polazi od ukupne ili kumulativne učestalosti neke vrijednosti, tj. ona predstavlja zbir učestalosti svih vrijednosti manjih ili jednakih toj vrijednosti ili obrnuto.

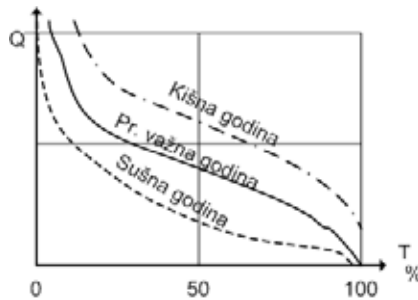
Dosadašnja iskustva u planiranju MHE pokazuju da postoje i određene mane primjene krivih trajanja protoka kao osnovnih hidroloških podloga. Na primjer, često se upozorava na nerealne rezultate, posebno kada je period obrade hidroloških podataka kratak (godina ili par godina mjerenja), ili je utvrđeno da krive trajanja ne prikazuju dotoke u prirodnom redosledu. Po pravilu, manji vodotoci imaju znatno nepovoljnije vodne režime u pogledu vremenske neravnomjernosti u odnosu na veće vodotoke, a to je za MHE od izuzetne važnosti. Na malim vodotocima, tj. na njihovim krivim trajanja zapažaju se sledeća zakonitosti: kriva se na dužim potezima 'prilepljuje' uz ordinatu, na kojoj su protoci, i apcisu na kojoj je vreme, se velikim gradijentima 'ugiba' tijagrama. Takav oblik je posledica pojave velikog povodnja sa kratkim trajanjem (priljublivanje uz ordinatu) i dugog trajanja veoma smanjenih protoka u malovodnom periodu. Ta činjenica, kada se prenebregne u procesu analize proizvodnje MHE i njenih ekonomskih pokazatelja na bazi uprosječenih vrijednosti, može da dovede u veliku i opasnu zabludu investitora koji odlučuje o realizaciji MHE. To se pregledno vidi na slici 1, za Babinopoljsku rijeku (sliv Lima), na osnovu osmatranja i

mjerenja u samo jednoj godini, tokom koje se realizovao jedan veliki, ali kratkotrajni povodanj, dok su oko 70% vremena protoci bili manji od prosječnih. Vidi se kako bi se iskrivljena, neopravdano optimistička slika dobijala ako bi se MHE razmatrala samo na osnovu prosječnog protoka, a to se veoma često čini.

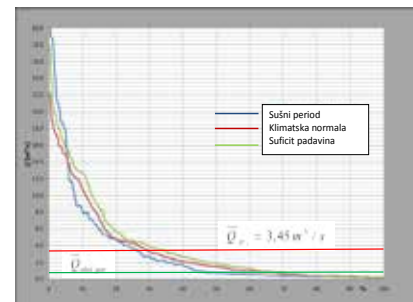
Slika 1. Kriva trajanja protoka za vodotok Babinopoljska rijeka (sliv Lima) [26]

Kod detaljnih analiza raspoloživih dotoka za upotrebu, uz prosječnu krivu trajanja protoka, važni su parametri i krive trajanja protoka za pojedine karakteristične godine iz razmatranoga razdoblja: vlažnu, približno srednju i sušnu godinu.

Slika 2. Mogući oblici krivih trajanja za različite karakteristične godine

U takvim slučajevima se preporučuje (Đorđević, 1997; Nikolić, 1984) da serija kontinuiranih osmatranja i mjerenja, ne bude kraća od 25 do 30 godina, kako bi se obuhvatili uobičajeni ciklusi nagomilavanja vodnijih i sušnijih perioda. Teorijski, krive trajanja za karakteristične godine uobičajeno imaju oblike kao na slici 2, ali u praksi njihovi oblici znaju vrlo često biti bitno drugačiji. Jedan ilustrativan primjer nalazimo kod konstrukcije krive trajanja za potrebe projekta MHE 'Bistrica' na istoimenoj pritoci rijeke Lim [13]. Na osnovu raspoloživih mjerenja za duži niz godina (2006-2012) konstruisane su tri krive trajanja (Slika 3.).

Slika 3: Krive trajanja protoka $Q=f(t)$ - MS 'Bistrica' u različitim periodima mjerenja odnosno periodima suše, umerenih padavina i padavina iznad višegodišnjeg prosjeka [13]

Najniža kriva (plava boja) odgovara jednom od sušnijih perioda kada je na obližnjoj kišomjernoj stanici registrovano 77,1% padavina od višegodišnjeg prosjeka. Srednja kriva (crvena boja) odgovara podacima o padavinama sa kišomjerne stanice od 91,1% padavina od višegodišnjeg prosjeka, tako da se ovaj period može okarakterisati kao period blizak klimatskoj normali. Najviša kriva (zelena boja), prema podacima o padavinama sa kišomjerne stanice, odgovara 101,3% padavina od višegodišnjeg prosjeka, tako da je ovaj period u blagom suficitu padavina. Na osnovu ovih podataka, kriva trajanja protoka koja bi se koristila za odabir instalisanog protoka i energetski proračun je kriva trajanja protoka dobijena osrednjavanjem sve tri krive, jer kriva dobijena na ovakav način u sebi sadrži podatke o ekstremnoj sušnoj godini, godini koja je sa svojim karakteristikama bliska klimatskoj normali i godini sa blagim suficitom padavina.

Morača

Nastaviće se...

OBJEKTIV

IV SAVJETOVANJU CG KO CIGRE - OKRUGLI STO
„ENERGETSKI EFIKASNA JAVNA RASVJETA“

ZNAČAJNO PITANJE ZA SVAKO DRUŠTVO

Miodrag Vuković

Okrugli sto „Energetski efikasna javna rasvjeta“ bio je jedan od tri skupa u okviru stručnog dijela IV Savjetovanja CG KO CIGRE.

Medijator ovog okruglog stola, koji je privukao značajnu pažnju učesnika Savjetovanja, bio je doc. dr Milovan Radulović.

On je prisutnima do detalja pojasnio značaj povećanja energetske efikasnosti u korišćenju javne rasvjete u savremenom društvu.

Javna rasvjeta je kao dio komunalne infrastrukture u nadležnosti gradova i opština, tako da su te zajednice uglavnom i odgovorne za njeno održavanje, modernizaciju i podmirivanje troškova električne energije.

Po mišljenju doc.dr Radulovića u oblasti javne rasvjete kod nas neophodno je povećati energetska efikasnost za 20 odsto. Pored prekomjerne potrošnje električne energije neophodno je po njegovom mišljenju smanjiti i tzv. svjetlosno zagađenje, koje u noćnim satima utiče negativno na životinjski svijet.

Na skupu se moglo čuti da je posljednjih godina u Crnoj Gori urađeno dosta na povećanju efikasnosti javne rasvjete. Podatak da je 2009. godine potrošeno 7 miliona, a 2014. 4 milio-

Detalj sa okruglog stola

na na troškove javne rasvjete u našoj državi potkrepljuje izrečene tvrdnje. Najbolji pozitivni primjer energetske efikasne javne rasvjete kod nas je grad Pljevlja koji je s uspjehom primjenio projekat za uštedu u ovoj oblasti.

Ipak konstatovano je da trenutno postoji još dosta problema sa upravljanjem javnom rasvjetom u gotovo svim crnogorskim gradovima. Sa skupa je poručeno da se u javnu rasvjetu mora još dosta ulagati, da sa uvođenjem savremenih kvalitetnih svjetiljki troškovi mogu biti za 25 odsto manji, te da opštine potrebna sredstva za ulaganje moraju tražiti od države, ali i od već izvjesnih pristupnih fondova EU.

Gosti iz regiona upoznali su prisutne sa situacijama u svojim državama, koje su slične ili približne ovoj kod nas. Iznijeti su neki od pozitivnih primjera gradova u okruženju, kao što je slučaj sa Novim Bečejem u Srbiji, gdje je lokalna uprava uz primjenu Simensove tehnologije uspjela da uštedi gotovo 56 odsto energije.

Uz nadu da će u narednom periodu biti sve više „svijetlih“ primjera, kada je javna rasvjeta u pitanju, učesnici ovog okruglog stola još jednom su poručili široj javnosti da je pitanje uvođenja energetske efikasne rasvjete veoma značajno za svako, pa i za društvo u kome mi živimo.

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE AD NIKŠIĆ
ODBOR DIREKTORA
Broj.10-00-49289
Nikšić, 27. 07. 2015.godine

Na osnovu člana 52 stav 2 tačka (v) Statuta Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić, Odbor Direktora Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić, na II sjednici održanoj 23. 07.2015.godine, donio je

P R A V I L N I K
O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA
O ORGANIZACIJI ELEKTROPRIVREDE CRNE GORE AD NIKŠIĆ

Član 1

U Pravilniku o organizaciji Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić br.10-00-7721 od 26.02.2015.godine član 25 mijenja se i glasi:

(1) U Direkciji za upravljanje energijom, organizuju se, koordiniraju i obavljaju poslovi prodaje i trgovine električne energije, u skladu sa zakonom i opštim aktima Društva , a naročito:

- upravljanje proizvodnjom i planiranje rada elektrana;
- trgovina električnom energijom (kratkoročna, srednjoročna i dugoročna);
- izrada bilansa električne energije na godišnjem, kvartalnom, mjesečnom, nedjeljnom, dnevnom i satnom nivou;
- praćenje ostvarenja bilansa električne energije na godišnjem, kvartalnom, mjesečnom, nedjeljnom, dnevnom i satnom nivou;
- analiza međunarodnog tržišta električne energije (berze, platforme, prenosni putevi i ostalo);
- izrada planova za kupoprodaju električne energije;
- izrada tenderske dokumentacije i sprovođenje tenderske procedure za trgovinu električnom energijom, na godišnjem, kvartalnom i mjesečnom nivou;
- izrada i operativno praćenje realizacije voznog reda;
- redispečing proizvodnje i potrošnje;
- analiza potreba za prekograničnim prenosnim kapacitetima i učešće na aukcijama (godišnjim, mjesečnim i dnevnim);
- praćenje boniteta poslovnih partnera i analiza rizika poslovanja;
- priprema, praćenje i realizacija Ugovora o nabavci uglja (RUP), Ugovora o nabavci mazuta za potrebe TE "Pljevlja", Ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji sa ERS, Ugovora o pružanju pomoćnih usluga, Ugovora o pristupu prekograničnim prenosnim kapacitetima, Ugovora o kupovini i prodaji električne energije, Ugovora o kupoprodaji tercijarne rezerve, Ugovora o finansijskom poravnanju balansnog obračuna, Ugovora o upravljanju potrošnjom, Ugovora o isporuci energije za pokrivanje gubitaka (CGES, FC Distribucija), ugovora sa Crnogorskim operatorom tržišta električne energije, Ugovora o balansnoj odgovornosti u okviru snabdjevačke grupe...
- usaglašavanje, potpisivanje, praćenje i realizacija EFET ugovora;

- obračun, prijem i ispostavljanje faktura na osnovu navedenih ugovora;
- dnevno, mjesečno, periodično i godišnje izvještavanje o elektroenergetskoj situaciji, o finansijskim pokazateljima, o trgovini električnom energijom i drugo, prema menadžmentu kompanije, Timu za regulaciju EPCG, RAE, Centralnoj banci Crne Gore, Ministarstvu ekonomije Crne Gore, i drugo;
- komunikacija sa subjektima unutar i van EPCG;
- saradnja sa svim energetske subjektima u Crnoj Gori:
- saradnja sa Operatorom prenosnog sistema (CGES AD Podgorica) – usaglašavanje rada elektrana (remonti, održavanje, ispadi i slično) radi održavanja stabilnosti sistema;
- saradnja sa Operatorom tržišta električne energije (COTEE AD Podgorica) – usaglašavanje energetske veličina na nivou mjeseca realizovanih kroz vozni red;
- saradnja sa kćerkom kompanijom registrovanom u Srbiji;
- praćenje i primjena relevantnih zakona, propisa i pravila;
- praćenje relevantnih međunarodnih skupova i publikacija sa ciljem unapređenja poslovanja i rada Direkcije i
- ostali poslovi iz relevantne oblasti.

Član 2

Član 27 mijenja se i glasi:

- (1) Direkcija za upravljanje energijom organizovana je u:
- Službu za rizik;
 - Sektor za portfolio menadžment;
 - Sektor za trgovinu električne energije i
 - Sektor za energetske i finansijske obračune i pravnu podršku.

Član 3

Ostale odredbe Pravilnika o organizaciji Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić br.10-00-7721 od 26.02.2015.godine, ostaju nepromijenjene.

Član 4

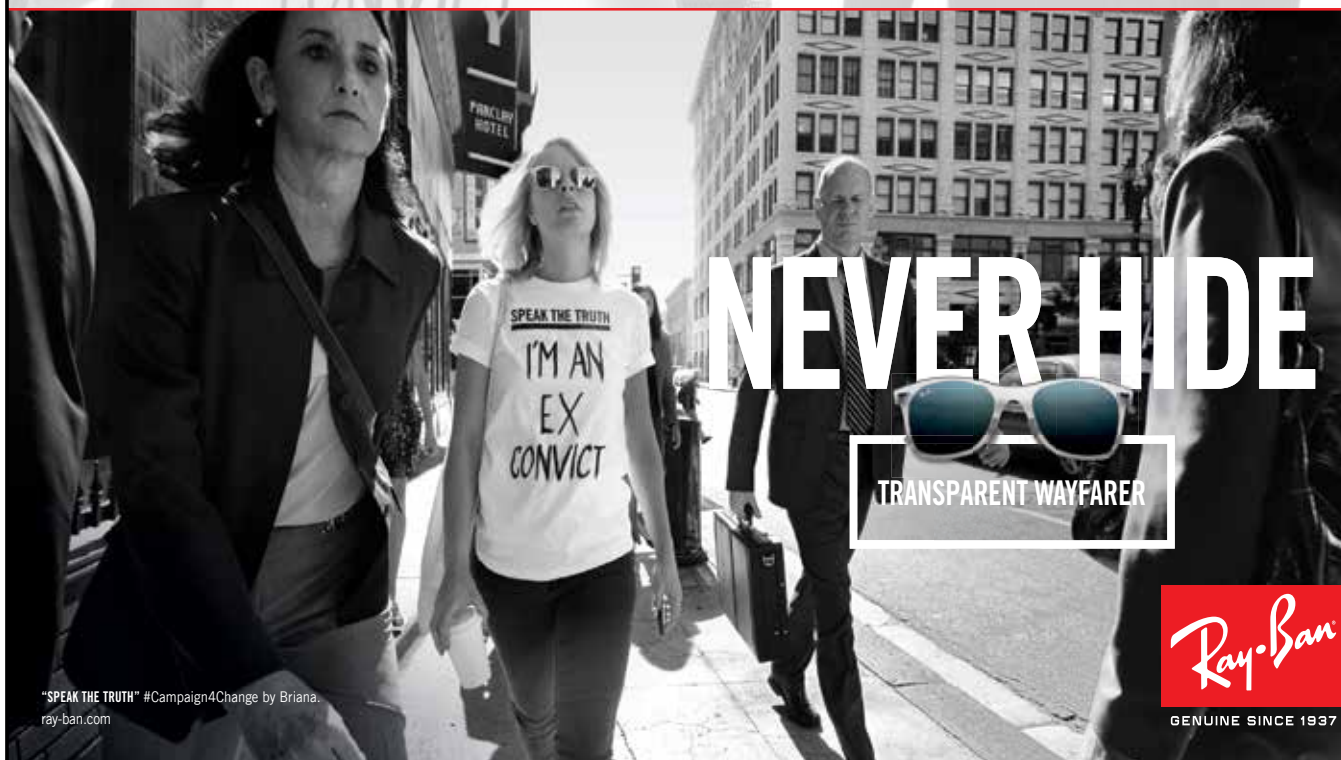
Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja, a biće objavljen u informativnom listu Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić.

PREDSJEDNIK
 Srdjan Kovačević, dipl.el.ing.
Kovačević

Obavještavamo sve zaposlene da sa **Optikom OPTOTIM** imamo sklopljen ugovor koji vam omogućava:

- Besplatna kontrola vida
- Akcijske cijene i kupovina na rate
- Veliki izbor dioptrijskih i sunčanih naočara najpoznatijih svjetskih brendova
- Sve vrste dioptrijskih sočiva vrhunskog kvaliteta
- Sve vrste kontaktnih sočiva
- Sunčane naočare sa dioprijom
- Kompletna usluga odmah, uz najsavremenije uređaje
- Stručno osoblje i profesionalni savjeti pri kupovini
- Garancija i sertifikat na sve proizvode
- Savršen odnos cijene i kvaliteta

"SPEAK THE TRUTH" #Campaign4Change by Briana.
ray-ban.com

Ray-Ban

GENUINE SINCE 1937

**OPTIKA
OPTOTIM**

Preпустите nama brigu o vašim očima

Podgorica
Bulevar SPC 110
+382 20 228 336
podgorica@optotim.me

Kotor
SC Kamelija
+382 32 520 433
kotor@optotim.me

Budva
SC TQ Plaza
+382 78 11 99 22
budva@optotim.me

Bar
Ul. Jovana Stojanovića
Nova poslovna zgrada, centar
bar@optotim.me

Budva
Jadranski put b.b.
+382 78 11 99 33
optikabudva@optotim.me

Mostar
Mepas Mall
mostar@optotim.ba

SINDIKALNE AKTUELNOSTI

PRILIKA ZA ODMOR

Olivera Vulanović

I ove godine Sindikalna organizacija zaposlenih (SOZ EPCG) i Sindikalna organizacija (SO EPCG) pružaju mogućnost zaposlenima da ljetuju na rate. Zainteresovane očekuje bogata ponuda u brojnim objektima i hotelima duž Crnogorskog primorja, na Žabljaku, etno selima, Zlatiboru itd. Izbor je veliki, a cijene prihvatljive, na nivou prošlogodišnjih.

Predsjednik Podružnice Direkcija Društva SOZ, Vladimir Nikčević, ističe da je, uprkos značajnoj finansijskoj krizi, interesovanje zaposlenih za ljetovanje na rate solidno.

- Nepotrebno je govoriti koliko je godišnji odmor potreban radniku i koliko je važno da on bude proveden aktivno i sadržajno. Uprkos značajnoj finansijskoj krizi, naši zaposleni su još uvijek zainteresovani za turističke objekte koje imamo u našoj ponudi. Plaćanje u ratama je način da odu i

oni kojima bi izdvajanje gotovine značajno opteretilo porodični budžet. Interesovanje bi bilo i veće, ali poštuje se odluka Direkcije za ljudske resurse prema kojoj onaj ko je zadužio više od trećine plate, dok ne podmiri dug, ne može ni ljetovati na kredit - kaže Nikčević.

Predsjednik Sindikalne organizacije EPCG, Bešir Kajević, navodi da zbog sveopšte, teške ekonomske situacije, interesovanje zaposlenih nije kao nekada.

- Ukidanjem kase uzajamne pomoći i limitiranjem zaduženja zaposlenih, broj ljudi koji može otići na odmor na „odloženo“ plaćanje je, praktično, simboličan. Plaćanje „gotovinom“, pogotovo za porodične ljude, nije realnost za one koji žive „samo“ od plate. Iako smo svjesni da se psiho-fizičke snage, kao i rehabilitacija radnika koji rade naporne poslove, najbolje vraćaju promje-

nom sredine i prikupljanjem novih utisaka, većina će ovakvu vrstu odmora odložiti za bolja vremena – objašnjava Kajević.

Sudeći prema prijavama, nema lokacije koja bi po interesovanju dominirala nad ostalima. Očekivalo se i pristizanje ponude za hotel „Park“ u Budvi koja je kasnila iz određenih organizacionih razloga. Omiljenog porodičnog hotela „Teuta“ iz Risna, koji je prešao u privatno vlasništvo, ni ove godine nema u ponudi, a hotel „Metalurg“, Igalo, dostavio je nešto jeftiniju ponudu u odnosu na prošlu godinu.

Cjelokupna ponuda ovogodišnjeg ljetovanja nalazi se na svim oglasnim tablama Kompanije, kao i na Intranetu, a za detaljnije informacije naši radnici se mogu obratiti svojim sindikalnim povjerenicima.

SPECIJALNA PONUDA ZA ČLANOVE SINDIKATA EPCG SAMO U M:TEL-U

Kompanija m:tel vas sa zadovoljstvom poziva da joj se pridružite kao korisnik posebne biznis ponude koju smo pripremili za članove Sindikalne organizacije zaposlenih EPCG AD – NIKŠIĆ.

Kada postanete naš korisnik, za vas se otvaraju brojne mogućnosti: kupovina uređaja na rate, različite promocije i mnogi benefiti o čemu će vas uvijek blagovremeno informisati Key account manager m:tel-a zadužen za vas.

Iz ponude telefona posebno izdvajamo: Samsung Galaxy Alpha 24,58€ mjesečna rata, Alcatel 6037K Idol2 10,04€ rata, Samsung Galaxy S6 EDGE 41,96€ rata, Samsung Galaxy S6 37,04€ rata, Huawei Ascend Y530 4,88€ rata, Samsung SM-T116 8,71€ rata.

ČLANOVI SOZ-a koji žele novi 068 broj i ČLANOVI SOZ-a koji već imaju prepaid ili postpaid 068 broj (bez ugovorne obaveze zbog već kupljenog telefona) potrebno je da se obrate svom sindikalnom povjereniku, kojem će dostaviti sljedeće podatke: JMBG, BR LK, adresu i to do 15-og u mjesecu.

ČLANOVI SOZ-a koji žele da zadrže svoj 067 broj: Obratiti se svom sindikalnom povjereniku i nakon konsultacija sa njim, posjetiti m:tel poslovnicu i podnijeti zahtjev za prenos svog broja u m:tel mrežu. Procedura prenosa traje 3 radna dana. Neophodno je ostaviti kontakt telefon na koji će član biti pozvan od strane m:tel-a da preuzme novu SIM karticu. Nakon preuzimanja nove SIM kartice, član SOZ-a će biti obaviješten o danu prenosa, nakon čega obavezno obavještava svog sindikalnog povjerenika o završenom prenosu.

Novi paketi i aktivacija se vrše po dogovoru sa sindikalnim povjerenicima.

Zahtjevi za promjenu adrese za dostavljanje računa, aktivaciju rominga i zahtjev za postavljanje limita na potrošnju se podnose lično u poslovnica m:tel-a. Vlasnik broja može biti samo član SOZ EPCG i može imati najviše 5 brojeva na svoje ime.

Besplatno vam nudimo sljedeće servise:

- učlanjenje u grupu, prenos broja i integracija u paket
- zamjena kartice
- aktivacija rominga
- proširenje korisničke grupe
- slanje računa na mail
- izdavanje listinga

Za sve informacije, možete se obratiti svom sindikalnom povjereniku. U prilogu ovog časopisa možete naći detaljnije cijene paketa koje smo posebno pripremili za vas: MTEL SINDIKAT, MTEL SINDIKAT PLUS, MTEL BIZ PLUS 6,8 i MTEL SPECIJAL.

POSTANITE M:BOX KORISNIK!

Kompanija m:tel je proširila svoje usluge na kablovsku televiziju i Internet. Od sada vam nudimo sve telekomunikacione usluge u jednom paketu. Uštedite novac plaćanjem usluga fiksne, mobilne, Interneta i televizije u jednom paketu, sa jednim računom za sve usluge.

Uvjereni smo da ćete biti naš zadovoljan korisnik, ne samo zbog cijene, već i zbog kvaliteta usluge i odnosa prema korisniku.

Iz ponude izdvajamo Box trio 2 paket koji vam za 24,99 eura mjesečne pretplate donosi Tel Box 1, Flash 8M i osnovni TV paket, što znači zapravo da ćete uživati u gledanju preko 150 TV kanala, besplatnim pozivima unutar 078 m:tel numeracije, 1000 minuta razgovora ka m:tel 068 mreži, uslugama identifikacije poziva, preusmjerenje poziva, poziv na čekanju i konferencijske veze.

Dođite u krug m:tel prijatelja. Očekujemo vas sa zadovoljstvom.

U 33. KOLU NAGRADNE IGRE ZA ZAPOSLENE "BUDI U TOKU, BUDI U IGRI", KOMPANIJA M:TEL POKLONIĆE TRI VRIJEDNE NAGRADE:

1. TABLET VIVAX TPC-71213G dual
2. Štap za Selfie
3. Prepaid vaučer u iznosu od 5 eura

Imate prijatelje!

MLADE SNAGE

RADOJICA MACANOVIĆ, PRAVNIK U DIREKCIJI
ZA PRAVNE POSLOVE

PRAVDA KAO IDEAL

Olivera Vulanović

Pravo je umjetnost dobrog i pravednog. Ova i slične latinske maksime bile su vodilja Radojici Macanoviću, referentu za imovinsko – pravne poslove, još dok je bio dječak, a fasciniranost pravom i pravdom odredila je još tada njegovu sklonost prema ovoj nauci, konkretno prema etici sudijskog poziva. Sudija, za sada, nije postao, ali su postulati objektivnog, nepristrasnog stava, bez predrasuda i po zakonu, bili i ostali njegovi ideali.

Zbog poštovanja i ljubavi prema vrijednostima prava, Radojica je 2012. godine diplomirao na Pravnom fakultetu Univerziteta u Podgorici. Imao je sreću da se, nakon par mjeseci, već u januaru naredne godine, zaposli u Elektroprivredi, i to u Službi za imovinsko – pravne odnose, Direkcije za pravne poslove EPCG. Naime, ova oblast prava koja je regulisana širokim spektrom zakona i podzakonskih akata, oduvijek ga je zanimala jer je želio kreativan i konstruktivan posao, oslobođen šablona. Nešablonski se odvijala i saradnja sa šeficom Službe i mentorkom, Brankom Vujović, za koju Radojica ima samo riječi hvale. Počevši od prvog dana, kad ga je, odmah po dolasku, čekao pripremljen posao, do danas, njihov odnos protiče u vrijednom i nadahnutom radu, ispunjenom razumijevanjem, dopunjavanjem i inventivnim diskusijama. Sve je uvijek imalo jedan cilj, a to je što bolje obavljen posao, priča nam Radojica. Kao svoju najznačajniju osobinu ističe veliku želju za učenjem i usavršavanjem. Na tom putu mentorka mu je nesebično, bez trunke sujete, pružila sve što je mogla kao stariji i iskusniji pravnik. Macanović sa poštovanjem pominje još dvojicu pravnika sa kojima je dosta saradivao, a to su Dragan Đoković i Milutin Mitrić, sada već penzioner.

- To su, prije svega, dobri ljudi, a, zatim, i odlični pravnici – tvrdi naš sagovornik.

Ono što kažete o drugima, mnogo govori o vama, prisjećamo se narodne poslovice dok slušamo Radojicu kako lijepo govori o kolegama. Naočit, lijepo vaspitan, komunikativan, a, nadasve, inteligentan, Radojica je posvećen pravnik, u najljepšem smislu te riječi.

- Posao u Elektroprivredi ispunjava sva moja očekivanja pa ujutro sa voljom idem na posao. Ovo je mjesto gdje pravnik može da nauči sve aspekte imovinsko – pravnih odnosa, ne znam da li baš kao u Sudu, ali sigurno najbliže tome. – kaže Radojica. Uživa što je svaki sledeći slučaj nov, ni nalik na prethodni, što je bitno za usavršavanje, ali i za osjećaj zadovoljstva na poslu. Uvodi nas u osnovne teze posla navodeći da je podjednako loš pravnik i onaj koji uvijek tvrdi da ništa ne može, kao i onaj kod kojeg sve može. Pravo ne znači slijepo čitanje zakona, ali ni „traženje rupa“, objašnjava Radojica i uspijeva i na nas da prenese dio svog oduševljenja trajnim vrijednostima pravnih vještina.

Nastojeći da izbjegava crno – bijelu dimenziju života i da na dublji način posmatra svijet oko sebe, Radojica je odavno razvio još jednu ljubav, a to je sklonost prema čitanju istorijskog štiva. Interesuju ga tekstovi koji otkrivaju pozadinu i kompleksnost važnih istorijskih događaja. Mnogo voli i modeliranje, pravljenje arhitektonskih maketa, u čemu je prilično vješt, ali, poslednjih godina, za ovaj hobi ne nalazi vremena.

Ljubav prema prirodi, sledeća je, ali ne i najmanje bitna sfera njegovog interesovanja. Često pribjegava odličnoj relaksaciji, brizi o voćnjaku na porodičnom imanju. Kaže da pravnici uvijek, i iznova, moraju da se dokazuju, da iznose argumente. Boravak u prirodi vraća ga u duhovnu ravnotežu od koje znaju da udalje propisi i konstrukcije drevne nauke.

SPORT I REKREACIJA

ZAPAŽEN UČINAK NAŠIH ŠAHISTA NA BRZOPOTEZnom PRVENSTVU CRNE GORE

Marko Burić

Sa brzopoteznog prvenstva u Nikšiću

Šahisti ŠK "Elektroprivreda" ostvarili su dobar rezultat na brzopoteznom prvenstvu Crne Gore, koje je održano u Nikšiću krajem juna.

Najbolji plasman ostvario je *IM Marko Krivokapić*, koji je zauzeo drugo mjesto sa deset poena. On je za poen bio slabiji od pobjednika, *IM Blaža Kalezića*. Od šahista našeg šahovskog kluba nagrađeni su još *FM Jovan Milović* (sedmo mjesto) i *IM Đordije Kontić* (15. mjesto).

Pored brzopoteznog u Nikšiću je održano i amatersko prvenstvo Crne Gore. Najbolji je bio *Božidar Kisić*.

U organizaciji dva jako zanimljiva takmičenja pored Šahovskog saveza Crne Gore i Opštine Nikšić učestvovali su ŠK "Elektroprivreda" i ŠK "Nikšić".

MUDRE MISLI

tanja.nikcevic@epcg.com

• Ako imaš prošlost kojom nijesi zadovoljan, sad je trenutak da je zaboraviš. Zamisli neku novu priču o svom životu, i povjeruj u nju. Usredotoči se samo na trenutke u kojima si uspijevao ono što si želio – i ta snaga će ti pomoći da postigneš sve što hoćeš.

Paulo Coelho

• Jer, u času kad krenemo u susret ljubavi i ona kreće u susret nama."

Paolo Coelho

• Najljepše čudo svijeta, skupi se uz mene i čuti.

Miroslav Mika Antić

• Ponekad je potreban jedan pogled da sve krene... A nekad dovoljna jedna riječ da sve stane.

Kenny Rogers

• Žene su kao lutke... Možeš se igrati njima kako želiš i baciti ih kad poželiš! Ali, znaš šta? Pravi muškarac se nikada ne igra sa lutkama.

Meša Selimović

• Jedni neuspjeh je ne probati!

George Clooney

• Život prolazi a mi ne znamo šta bismo s' njim. Mrzi nas ili ne umijemo da živimo. Najradije bismo ga ustupili nekom drugom i uživali gledajući kako je lijep naš život kada ga drugi žive.

Duško Radović

• Ne kradi mi sebe od mene, budalo jedna...

Mika Antić

• Ko hoće, nađe način. Ko neće, nađe opravdanje.

Pablo Picasso

IN MEMORIAM

Draško Popović (1962.-2015.)

Dana 20. jula 2015. godine iznenada je umro, u 53. godini života, kolega *Draško Popović*. Bio je zaposlen u Direkciji FC Distribucija, tačnije u Sektoru za održavanje, a obavljao je poslove bravara. Popović je imao ukupno 27 godina radnog staža, od čega u Elektroprivredi Crne Gore 13 i po godina. Draško Popović sahranjen je 22. jula na groblju u Zagoriču. Ostaće upamćen kao uzoran radnik, dobar drug i kolega. Iza sebe je ostavio suprugu Zoricu, sinove Ivana i Luku i kćerku Milenu.

SJEĆANJA

KMF „ELEKTRODISTRIBUCIJA PODGORICA“

TO NIJE BIO SAMO SPORT, VEĆ NAČIN NA KOJI SMO ŽIVJELI

Biljana Mitrović

U Elektroprivredi Crne Gore oduvijek se gotivio sport. Da probereš, našao bi sportskih ekipa koliko hoćeš. Ali ekipa ED Podgorica u malom fudbalu, osnovana davne 1980.godine, otišla je korak dalje. Tri puta okitili su se šampionskom titulom na takmičenjima elektroprivreda Jugoslavije. Bila je to ona velika Jugoslavija, SFRJ, pa je i konkurencija bila velika, a takmičenja ozbiljna, sa dosta učesnika, ali i gledalaca. Koliko je publika na tribinama uživala gledajući ih, toliko su i oni uživali igrajući za svoju distribuciju i Elektroprivredu, ali i van terena. A kako i ne bi kad su, kako kažu, za sve to vrijeme živjeli svoje snove. Dok su jurili za loptom između dva gola prestajali su da budu inženjeri, monter, vozači... bilo šta. Svi su bili samo fudbaleri.

Ekipu je predvodio trener Bato Burzan a sačinjavali su je Rajo Damjanović, Zoran Begović, Marko Pejović, Vojo Gojković, Ratko Terzić, Dragan Vučinić, Pero Sjekloća, Sveto Orović i Srđa Šćepović. Svako takmičenje pokazivalo je visoku sportsku spremnost naših fudbalera, iako većina njih nijesu bili profesionalni sportisti, već ljudi koji su uz svakodnevne zadatke i obaveze na poslu, u svakom slobodnom trenutku svojski trenirali.

Želja svih bila je da osvoje pehar i popnu se na pobjedničko postolje. Definitivno su imali pobjednički mentalitet, jer su se, takmičeći se u svim glavnim gradovima bivše Jugoslavije, rijetko vratili bez medalje ili pehara. I uvijek su se vraćali ispunjeni utiscima.

-Bili smo ili prvi, ili vicešampioni. Želja za igranjem bila je ogromna, a ima i nešto što ljude vuče da pobjeđuju. Jako smo ponosni što nam je to pošlo za rukom, jer su u protivničkim ekipama uvijek igrala nekolicina profesionalnih fudbalera. To je bilo najvažnije i to se pamti, kao što se pamte druženja i zabave poslije utakmice, posebno nastupi Indeksa, Kemala Montena, Dina

Merlina...s nostalgijom priča Zoran Begović.

Kaže da se osjećaj da ste dio jednog tima, kao i da ste zaslužni za osvajanje prvog mjesta, ne može porediti ni sa čim. Da je bio veliki zaljubljenik u fudbal otkrio nam je jednom usputnom rečenicom. -To nije bio samo sport već način na koji smo živjeli.

- Kroz život smo mijenjali svoje prioritete, radna mjesta, ali fudbal je zauzimao veliki dio nas. Taj ogromni adrenalin u vazduhu je sve pokretao. Klub iz jedne od najmanjih kompanija od osam finalista više puta je pokazao šta se može postići kad se radi na pravi način. Naučili smo se vjerovati jedni u druge, a sve što smo dali klubu vratilo se doživotnim prijateljstvima. Ogromne zasluge za naše rezultate pripadaju i našem treneru Batu, potpuno opčinjenom magijom fudbalske igre.

Puno je tu rada uloženo, morali smo u svaku utakmicu ući maksimalno motivisani i koncentrisani, a posebno

Ekipe Elektroprivredne Podgorice, trostruki šampioni Jugoslavije u malom fudbalu

teško bilo je iz utakmice u utakmicu imati pritisak da moramo biti bolji od protivničke ekipe i opravdati povjerenje našeg kolektiva koji nam je uvijek obezbjeđivao najbolju opremu i tadašnjeg direktora Slobodana Vidmara koji je pratio svako naše finale, ma gdje da se igralo – priča Pero Sjekloća.

Ono što je posebno krasilo tadašnja takmičenja je, kako kaže on, izuzetno zajedništvo i bliskost van terena, a onda se ta harmonija očito prenosi i na teren. Svaki trening, kao i utakmica, bili su ispunjeni dobrom voljom i pozitivnim stavom prema životu. A trenirali su gotovo svakodnevno. I to u sali škole „Branko Božović“ kojoj su zauzvat uradili elektroinstalaciju. Nikada nijesu bili umorni za trening, pretpostavljali su ga večernjem izlasku u grad koji je tada podrazumijevao da se negdje sjede na kafu ili prošetali korzom i svrati u poslastičarnicu na šampitu ili bozu.

-Da bi bio dobar u svom poslu, čovjek mora da ujutru dođe spreman na posao, a ne pod stresom. Tu energiju crpili smo u fudbalu – dodaje Marko Pejović.

Zahvaljujući toj energiji oni su bili, a većina njih je i danas, veoma dobra u svom poslu. I i danas prave druženja, nastojeći da neguju sjećanja, vesele se na gotovo isti način kao nekad, kad su igrali i nizali pobjede.

Čuli smo od njih još dosta toga, ali ne možemo preskočiti jednu od zgoda iz tog vremena. Da bi obezbijedio prednost ekipi EP BiH u finalnoj utakmici u Sarajevu, sudija Čolić koji je inače u to vrijeme sudio i profesionalnu ligu u malom fudbalu, organizovao je noć uoči žurku sa dosta alkohola ne bi li naše najbolje igrače onesposobio za sutrašnji meč.

Sadašnja ekipa: Koko Vujošević, Nikola Rašović, Danilo Čabarkapa, Goran Jovanović, Radenko Ščekić, Vuko Vukićević, Vlado Ivanović, Radovan Ninković i Svetislav Janković

-Popilo se jeste, ali ne toliko da ne zaigramo odlično i, u inat Čoliću, pobijedimo – prisjeća se Zoran.

Danas je on selektor sadašnje ekipe ED Podgorica koja igra u prvoj ligi mini fudbala Crne Gore sa još 47 ekipa. Oni su nastavili tradiciju pobjeđivanja, za pet godina postojanja osvojili su dva puta Kup oslobođenja Podgorice i jednom

Kup rekreativaca, kao i ne manje značajan pehar u mini ligi za fer plej. Iz ove lige se, inače, formira reprezentacija Crne Gore u mini fudbalu koja je 2013.godine bila prvak Evrope, a 2011. i 2012.godine vicešampion starog kontinenta. Oni se trude, treniraju, daju sve od sebe na utakmicama, a pomoć sindikalnih organizacija EPCG nikad nije izostala.

DOBROVOLJNI DAVAOCI

PRVA AKCIJA DOBROVOLJNOG DARIVANJA
KRVI U ŽABLJAKU

PRIKUPLJENE 33 JEDINICE ŽIVOTNE TEČNOSTI

Marko Burić

Klub DDK EPCG - Podružnica Žabljak, organizovao je prvu akciju dobrovoljnog darivanja krvi u Žabljaku. Odazvalo se preko 40 humanista, a prikupljene su 33 jedinice životne tečnosti. Akciju je podržala i Opština Žabljak.

U nastavku su fotografije sa još jedne uspješne akcije našeg kluba.

OSVRT

KLUB DOBROVOLJNIH DAVALACA KRVI ELEKTROPRIVREDE CRNE GORE

TIMSKI DUH PLEMENITIH LJUDI

Mitar Vučković

Još jedna uspješno organizovana akcija dobrovoljnog darivanja krvi, ovoga puta u Žabljaku, najbolje svjedoči o tome koliko humanih i plemenitih ljudi radi u našoj kompaniji, ali i o tome koliko iz godine u godinu raste broj dobrovoljnih davalaca životne tečnosti okupljenih u Klub „Elektroprivreda Crne Gore“. Tako je od šezdesetak dobrovoljnih davalaca krvi na spisku Kluba, 2011.godine, porodica humanista u našoj kompaniji narasla na više od 250 aktivnih davalaca krvi u više podružnica.

Poseban doprinos funkcionisanju Kluba daju pomažući članovi, čiji dobrovoljni prilozi, najvećim dijelom čine da se realizuje desetak akcija dobrovoljnog davanja krvi godišnje, ali i značajno participira u promociji ovog vida humanosti. Aktivnostima Kluba doprinosi i pomoć reprezentativnih sindikata u kompaniji, posebno SOZ-a, zahvaljujući kojoj je Klub opstao u vrijeme kada nije imao riješeno pitanje stabilnog finansiranja. Povremeno, dobro dođe i pomoć kompanije koja je upravo zahvaljujući aktivnostima Kluba u krugu onih privrednih kolektiva u našoj zemlji prepoznatih po društvenoj odgovornosti i u oblasti dobrovoljnog davanja krvi.

Klub dobrovoljnih davalaca krvi Elektroprivrede Crne Gore krasi timski duh i zajedništvo, kao i neutojliiva želja svih članova da se pomogne čovjeku u nevolji. Velika pažnja poklanja se saradnji sa Crvenim krstom Crne Gore i opštinskim odborima Crvenog krsta u svim opštinama gdje su formirane podružnice Kluba, ali i sa ostalim klubovima i udruženjima humanista, a sve u cilju promocije dobrovoljnog davanja kao najeksplicitnijeg oblika društvene odgovornosti. Upravo iz tog razloga njeđujemo saradnju sa Klubom „Studenti Nikšića“ čiji su protagonisti studenti Filozofskog fakulteta, koji ne samo da se odazivaju u velikom broju na akcije u Nikšiću, nego značajno doprinose popularizaciji ovog vida humanosti i u sredinama iz kojih dolaze. Aktivnosti našeg Kluba zapažene su i van granica naše zemlje. Izuzetnu saradnju Klub njeđuje sa kolegama iz Aktiva dobrovoljnih davalaca krvi hidroelektrana na Trebišnjici. U svakoj prilici potvrđuje se činjenica da se uvijek možemo osloniti jedni na druge. Humanost dobrovoljnih davalaca u EPCG do punog izražaja dolazi svaki put kada se odazovu na hitan poziv da svojom krvlju spase nečiji život.

Klub izuzetno dobro saraduje i sa Zavodom za transfuziju krvi Crne Gore, kao i Odjeljenjima za transfuziju u svim crnogorskim

opštinama gdje aktivno funkcionišu naše podružnice. To su za sada, pored centrale u Nikšiću, Plužine, Pljevlja, Podgorica, Berane, Herceg Novi, Budva i Žabljak. Spisak je svake godine sve duži. Ove godine prvi put smo bili u Žabljaku, prošle u Podgorici, 2013. u Beranama, godinu prije u Herceg Novom, naredne godine možda ćemo prvu akciju organizovati i u Bijelom Polju, ko zna...

U Klubu DDK Elektroprivrede Crne Gore sa zadovoljstvom uvijek ističemo da godišnje prikupimo onoliko jedinica životne tečnosti koliko je u godini dana. Nastojaćemo da tako ostane i ubuduće, ali i da se još poveća broj davanja u čemu je posebno važno to što se sve veći broj mladih kolega odaziva na akcije i pridružuje ovoj humanoj misiji.

Prošla godina bila je jedna od uspješnijih, a rezultati ostvareni tokom ove, 2015. zaista ohrabruju. U prvoj polovini godine uspješno su organizovane akcije u Beranama (30 jedinica krvi), Plužinama, tradicionalno u saradnji sa Klubom „Piva“, (70 jedinica), Podgorici

(20 jedinica), Nikšiću (56 jedinica), jedan broj naših kolega iz HE „Perućica“ odazvao se tradicionalnoj akciji Kluba Danilovgrad i za sada posljednja na Žabljaku (33 jedinice). Do kraja godine slijede još dvije akcije u Nikšiću (jedna zajednička povodom Dana opštine), zatim akcija podružnice u Herceg Novom (specijalna bolnica „Vaso Ćuković“ u Risnu), zatim u Pljevljima, povodom Dana Termoelektrane, a do kraja godine planiramo i još jedno okupljanje u Podgorici.

U Klubu dobrovoljnih davalaca krvi „Elektroprivreda Crne Gore“ sigurni smo da ćemo svojim aktivnostima opravdati epitet jednog od najaktivnijih Klubova u Crnoj Gori i dodatno doprinijeti ugledu Elektroprivrede Crne Gore, kao kompanije prepoznate po društvenoj odgovornosti i u ovoj oblasti. Elektroprivreda Crne Gore i na ovaj način pokazuje da je kompanija koja itekako brine o zdravlju svojih zaposlenih i članova njihovih porodica.

PODRŠKA

Klub dobrovoljnih davalaca krvi „Elektroprivreda Crne Gore“ najveću podršku dobija od pomažućih članova, odnosno jednog broja zaposlenih u našoj kompaniji koji dobrovoljnim izdvajanjem najmanje jednog eura od mjesečne zarade omogućavaju da se realizuju sve planirane aktivnosti.

Zaposleni u našoj kompaniji koji to već nijesu učinili, a osjećaju potrebu da izdvajanjem jednog eura od plate pomognu Klubu „Elektroprivreda Crne Gore“, obrazac Izjave, koja je zastupljena na našem internom web portalu na stranici DRUŠTVO, mogu popuniti i predati svom obračunskom radniku. Povećanjem broja pomažućih članova stvorili bi se uslovi za širenje Kluba na nove podružnice, povećanje broja dobrovoljnih davalaca, još veći broj akcija, kao i dalju popularizaciju ovog vida humanosti. Ne treba zaboraviti, krv je jedini lijek koji se ne može proizvesti u laboratoriji.

POŠTOVANJE

Klub dobrovoljnih davalaca krvi „Elektroprivreda Crne Gore“ već dvije godine uspostavio je saradnju sa osiguravajućom kućom Lovćen-auto a.d. Podgorica o 10 odsto popusta na premiju osiguranja prilikom registracije vozila. Ugovorom o saradnji definisano je da popust važi i za pomažuće članove Kluba.

Takođe, u namjeri da se ukaže poštovanje svim ljudima koji nesebično daju dio sebe za druge ljude, na inicijativu našeg Kluba dobrovoljnih davalaca krvi, Odbor za dobrovoljno davalatstvo krvi pri Opštinskom odboru Crvenog krsta potpisao je Ugovor sa Domom zdravlja Nikšić o izdavanju besplatnog ljekarskog uvjerenja (osim za oružni list) za sve koji prvi put doniraju životnu tečnost u okviru nenamjenskog davanja (za nepoznatog primaoca), kao i dobrovoljnim davaocima sa 15 i više dobrovoljnih davanja krvi. Potvrdu o broju davanja izdaje Odjeljenje za transfuziju krvi Nikšić. Detaljnije informacije mogu se dobiti posredstvom E maila: dobrovoljni.davaoci@epcg.com.

DRUŠTVO

EPCG GENERALNI POKROVITELJ LAKE FESTA

POUZDAN I VAŽAN PARTNER

Marko Burić

Blizi se početak jubilarnog petog Lake festa (11-16 avgust). Kao i prošlih i ove godine EPCG je podržala organizovanje festivala. U toku su završne pripreme za Lake fest, kazala je za naš list **Jelena Zvicer**, PR festivala, a važnost saradnje sa EPCG istakao je direktor Lake festa, **Predrag Zečević**.

Približio se početak petog Lake festa. Kako teku pripreme i šta možemo da očekujemo, s obzirom na to da je koncepcija nešto drugačija ove godine?

- Trudimo se da vrijeme iskoristimo na što bolji način kako bi odradili sve što treba. Cilj nam je da opravdamo očekivanja i da publika bude zadovoljna. Budući da je ovo peta godina, odlučili smo da proširimo ponudu festivala, pa će i da traje duže u odnosu na prethodne godine, umjesto tri - šest dana. Cilj je da jedan dio omladine, koji nije imao priliku da dođe na Krupac, upoznamo sa Lake festom. Na platou Doma revolucije ugostićemo autorske bendove, biće različitih izvođača, ne samo iz Crne Gore nego i regiona. Pozitivne su reakcije publike, vjerujem da ćemo uljepšati festival.

Lake fest je posebnu pažnju posvetio turističkoj ponudi. Prva tri dana su u znaku turizma. Publika iz regiona je zainteresovana kako za taj turistički dio, tako i za Lake fest. Dovodimo tri inostrana benda, iz Kuvajta, Njemačke i Grčke, tako da je interesovanje veliko, kako domaće, tako i publike iz regiona, ali i šire - istakla je Jelena Zvicer.

Koliko je bitna uloga Elektroprivrede Crne Gore? Možemo li reći da je to kompanija čija je podrška za organizovanje Lake festa presudna?

- EPCG je naš pouzdan partner. Kao i prethodnih i ove godine imamo zaista odličnu saradnju. I pored milion nedaća koje prate organizaciju ovog festivala, počev od obaveza prema nekim institucijama, kao što je PAM itd, čini mi se da sve funkcioniše sjajno. U EPCG imamo najozbiljnijeg partnera, to nam je vjetar u leđa da uspješno realizujemo Lake fest. Ono što je za nas bitno ta saradnja se sve više usložnjava i raste. Ja se iskreno nadam da će EPCG narednih godina još više da nas podrži, da nam bude glavni finansijski oslonac. Vjerujem da uz EPCG možemo da napravimo još bolji festival.

Bez podrške EPCG Lake fest ne bi mogli da organizujemo, jer i dalje nedostaje veća podrška nekih drugih institucija. Pozdravljamo i podržavamo sve ostale festivale, ali želimo da bude pravedna raspodjela pomoći. Mislim da smo na neki način za-

Vjeruju da će Lake fest opravdati očekivanja: Jelena Zvicer i Predrag Zečević

postavljeni. Ipak, i u tom segmentu svake godine napredujemo, imamo nešto veće razumijevanje. Još nemamo onoliku podršku koliko smatram da zaslužujemo, ali nadam se da će biti bolje - rekao je Predrag Zečević.

PRIPREMANJE TERENA ZA LAKE FEST

Krajem jula počelo je pripremanje terena u krupačkim topolama za Lake fest. Prvo će se raditi na ravnanju terena, nakon čega se očekuje akcija čišćenja prostora u topolama.

- EPCG nam je i ove godine izašla u susret, od velike pomoći nam je njena mehanizacija. Nakon popunjavanja rupa i ravnanja terena slijedi košenje trave, kao i čišćenje terena - rekao je Božo Đurović, jedan od organizatora Lake festa.

Sa prošlogodišnjeg Lake festa

DRUŠTVO

PODRŠKA I BEDEM FESTU

EPCG OVE GODINE IMA PRESUDNU ULOGU U REALIZACIJI FESTIVALA

Marko Burić

Nedugo nakon Lake festa Nikšić će biti u centru pažnje zbog još jednog sjajnog festivala. Šesti put zaredom na Bedemu, nikšićkoj tvrđavi, održaće se Bedem fest. Ove godine festival je prevazišao regionalne granice, pa će po prvi put nastupiti i internacionalni bendovi. Zahvaljujući podršci EPCG izvršni direktor festivala, Petar Šundić, očekuje da će ovo biti rekordna godina.

Zašto ste se odlučili za slogan "Mir, brate, mir" i šta sve možemo očekivati od šestog Bedem festa?

Sve se poklopilo sa obilježavanjem 70 godina od pobjede nad fašizmom. Mi smo takođe 9. maj obilježili na maloj sceni nikšićke tvrđave. Tada je krenula promocija koncepta "Mir, brate, mir". Odlučili smo da tvrđava bude simbol mira, simbol pozitivne energije. Ove godine smo mnogo ozbiljnije shvaćeni, a i radimo naporno na promociji festivala. Već smo bili u Zagrebu, Beogradu, ovih dana nas očekuje dinamična promocija u Skoplju, Ljubljani, naravno i Podgorici. Mislim da će ova godina biti rekordna, samim tim što Bedem fest traje četiri dana. Sastavni dio smo Septembarskih dana kulture, koje organizuje Opština Nikšić. Program je tako koncipiran da sve generacije mogu da dođu na nikšićku tvrđavu. Josipa Lisac je definitivno najveća zvijezda festivala, ona je oduševljena i jedva čeka nastup. Bedem fest po prvi put otvara vrata i internacionalnom bendu. Dolazi nam bend iz Londona, a evo da otkrijem i za vaš list ekskluzivno da smo dogovorili dolazak i benda iz Rusije.

Nastavili smo i saradnju sa Zaječarskom gitarijadom. Ove godine Bedem fest ima pravo da u revijalnom dijelu pošalje jedan bend iz Crne Gore da promoviše i alternativnu crnogorsku rok scenu, što je jedno veliko poštovanje. Ovo je prvi festival u Crnoj Gori koji daje pažnju demo bendovima. Prioritet nam je da afirmišemo manje poznate bendove. Ove godine partner nam je hrvatski demo rok festival, pobjednik tog festivala nam dolazi na Bedem fest, zatim pobjednik prvog televizijskog demo festivala iz Beograda, nastupiće i pobjednik Zaječarske gitarijade, demo bend iz Niša...

Ove godine je i saradnja sa EPCG podignuta na veći nivo. Koliko značajnu ulogu ima EPCG za Bedem fest?

EPCG je ove godine naš strateški partner i zaista smo zahvalni zbog toga. Imamo saradnju sa mnogim kompanijama, institucijama, NVO, građanima, ali definitivno ove godine EPCG je pokazala da joj je stalo da podrži ovaj događaj, kako u novčanom smislu, tako i u smislu izvođenja radova na tvrđavi, jer ove godine prvi put imamo i kamp. Možda čak i presudnu ulogu EPCG ima u realizaciji festivala. Baš u pravom momentu smo dobili podršku od EPCG. Ta odluka nas je na emotivnom polju ohrabrila, jer imati podršku jedne tako velike kompanije je jako značajno i vrlo je pozitivno kada vidite da iz godine u godinu ta podrška raste i da vodeći ljudi u kompaniji podržavaju naš festival. Trudimo se i trudimo se da u medijsko marketinškom smislu promovišemo EPCG.

Očekuje pozitivnu energiju na Bedem festu: Petar Šundić

Kao i svake godine pored muzičkog, Bedem fest ima i humanitarni karakter.

Imamo sjajnu saradnju sa Savezom slijepih Crne Gore. Ove godine idemo korak naprijed, uspostavili smo saradnju sa Nacionalnim sportskim savezom Srbije i u Nikšiću za vrijeme Bedem festa promovisaćemo novu paraolimpijsku disciplinu za slijepa lica - gol ball. To je jedna vrsta fudbala za slijepce, dolazi nam u goste reprezentacija Srbije, reprezentacija Beograda, Nikšića i Crne Gore. To će biti prvi put na Balkanu da se organizuje takvo takmičenje. Moram napomenuti i da ćemo imati saradnju i sa Asociacijom speleoloških društava Crne Gore. U dane festivala u pomen Vladi Divljanu, koji je bio speleolog po struci, organizovaćemo jednu turu ili do Crvene stijene ili do Budoške pećine.

Publika će na Bedemu uživati u dobrim nastupima sljedećih izvođača: Josipa Lisac, Disciplin A Kitchme, Marčelo, Xander & The Keys, Gospoda Glembajevi, Dža ili Bu, Irish Stew, Off duty, Kanda, Kodža i Nebojša...

Sa prošlogodišnjeg Bedem festa

PUTOPISNA REPORTAŽA

DURMITORSKI PRSTEN

DA NE POSTOJI TREBALO BI GA IZMISLITI

I dio

Tekst i fotografije: Andrija Kasom

O DURMITORSKOM PRSTENU SAM SLUŠAO NAJLJEPŠE PRIČE, PRIČE KOJE SU U MENI POKRENULE ŽELJU DA GA PROĐEM. MNOGI SU MI OBEĆAVALI DA ĆEMO GA SKUPA PROĆI. PROŠLA JE JEDNA, DRUGA GODINA... OBEĆANJA SU OSTALA PRAZNE RIJEČI KOJE JE VJETAR ODNIO ISTOG TRENUTKA KADA SU IZGOVORENE... DONOSIM ODLUKU, ZADNJE AVGUSTOVSKE SUBOTE KREĆEM U OSTVARIVANJU SVOJE ŽELJE. DURMITORSKOM PRSTENU, DUŽINE SEDAMDESETTRI KILOMETRA, POSVETIO SAM SEDAM-OSAM SATI, NIJESAM MOGAO MANJE, LJEPOTE STOŽINE, SEDLA, DOBROG DOLA, PRUTAŠA, SELA PIŠĆE, TRSE, NEDAJNOG, KANJONA SUŠICE, ČAROBNE MALE CRNE GORE, MOMČILOVOG GRADA SU ME NA SVAKOM KORAKU STOPIRALE, A SUNČAN DAN SA PLAVETNILOM NEBA I RIJETKIM BIJELIM OBLACIMA KOJI SU NEPRESTANO IGRALI SVOJU IGROU, BIO JE NAGRADA ZA MOJE STRPLJENJE I ČEKANJE...

Durmitorskim prstenom se može krenuti iz tri pravca, od skretanja ka selu Trsa prije Žabljaka, ili preko Žabljaka u pravcu Momčilovog grada, kao i iz pravca Plužina. Odlučio sam se za prvu opciju, »skontao« sam da mi u jutarnjim satima taj pravac odgovara. Kako sam prvi put krenuo ovim putem, na drugoj raskrsnici sam morao zastati, sačekati nekog slučajnog prolaznika, da ga priupitam kuda dalje, saobraćajnih oznaka, ni ovde nije bilo.

No, ko pita ne skita, te priupitah i nastavih dalje...

STOŽINA - NALIK PIRAMIDI VJEKOVIMA PRKOSI VREMENU

Zahvaljujući dvojici biciklista, sa kojima sam se taj dan non-stop susretao na putu, saznao sam kojim pravcem treba krenuti. Malo vozim, stalno se zaustavljam, prizori me stopiraju. Planinski vrhovi ispred mene izviruju iz zimzelene šume. U njihovom podnožju, srećan i bezbrižan poput malog deteta, trčeći sam se ispenjao na brežuljak, đe već bješe pristigla grupa inostranih turista. Malo je reći da sam očaran viđenim, podigao sam ruke prema nebu i zahvalio

se Suncu što mi je omogućilo da vidim ove predjele u punom sjaju i ljepoti. Ne znam đe prije da pogledam, prosto se u čovjeku dešava čudna reakcija kao da krv ne teče kroz vene nego čisti adrenalin!

Dolje, na cesti čobanin vraća krave sa ispaše na katun, one hodaju lijenom kretnjim, očigledno site, nekom samo njima znanom putanjom, ali tačno tuda kuda treba da idu... Nedaleko se poput snijega na proljeće kad ostane na obroncima, bijele stada ovaca...iznad su vrhovi Durmitora koji te sve "posmatraju"...

Pažnju privlači vrh Stožina (1905mnv) nalik piramidi koja vjekovima prkosi vremenu na ovoj nebeskoj vjetrovietini. Kako god zvučalo, moram ovo reći: Da se od ljepote može umrijeti ode bi ta smrt bila najslada!

Na ovom mjestu čovjek najbolje osjeti pripadnost prirodi koju ne može ni jedno vrijeme raskinuti. Ostao sam sam "da ležim na suncu"... Vjetar na licu, planinski zrak koji širi pluća, transformacija je očigledna!

U tim trenucima, vrijeme je za mene bukvalno stalo, toliko da sam na neko vrijeme zaboravio na dalji put...

Put sam nastavio usporenom vožnjom, želio sam da upamtim svaki kamen obasjan Suncem, visoravni obrasle travom, koja je sijala poput zlata, planinske vrhove opkoljene plavetnilom neba i bijelim oblacima koji su oko njih plesali neprestani ples... Sva mjesta ne mogu opisati, zauzelo bi previše prostora, samo mogu reći da im je zajedničko bila ljepota i samo ljepota. Možda će neki zamjeriti, kada opisujem predjele kroz koje prođem, riječ ljepota se stalno ponavlja, no tako mora biti, ona postoji, tu je oko nas, na svakom koraku, svakoj stopi. Na nama je da li ćemo je otkriti i doživjeti na pravi način!

SEDLO VJEČITI PLANINARSKI IZAZOV

Kazaljke na satu, brzo su mijenjale svoj položaj, iako mi se nije žurilo, u sebi sam se

pribojavao da će mi dan biti kratak, kada sam vidio da se bližim Sedlu (1907mnv), najvećem cestovnom prolazu u Crnoj Gori, koje se nalazi na šestom kilometru od skretanja sa glavnog puta. Ovaj vitki vrh, karakterističnih kontura sedla, po čemu je dobio naziv, nalazi se između Dobrog Dola i Pošćenske doline, između Sedlene Grede (2227mnv) na jugu i Uvita Grede (2199mnv) na sjeveru. Dolaskom u njegovom podnožju, na parking u nije bilo mjesta, zauzeli su ga autobusi, automobili, motori... sa registarskim tablicama mnogih evropskih država. Rastužila me je činjenica što naših registarskih tablica nije bilo, zar je moguće da nas ljepote naše zemlje ne privlače?! To pitanje se u meni, tog dana, bezbroj puta ponavljalo. Ne osuđujem nikoga, do prije par godina i ja sam mislio da je naša obala najveća ljepota koju imamo, dok prvi put nijesam krenuo sa planinarima i počeo da otkrivam predjele za koje ni slutio nijesam da postoje. Treba se samo pokrenuti!

Na obroncima Sedla, dugo sam se zadržao, uživao u pogledu na mlade koji su sjedeli na kamenju, zagrljenje srednjovječne parove koji su zauzeli mjesto na drvenim klupama... Iako je bilo puno ljudi, svi su kao po dogovoru šutjeli, nijesu htjeli da remete mir i tišinu koja je vladala. Tu su bili i planinari koji su krenuli u osvajanje Sedla i okolnih vrhova. Šetao sam po Dobrom

Dolu, ali i skakutao poput divokoze sa kamena na kamen, s ciljem da zauzmem što bolju poziciju i napravim dobar kadar.

Jedan omanji katun sa trošnim, drvenim kolibama, ljudi koji su radili u malim ograđenim bašticama, rasne krave koje su se ležale u visokoj travi iz koje su im se samo glave nazirale, stopili su se sa bojama jeseni koje su na planini posebne... Odavde se pamti pogled, boje, mirisi i ukusi, ali i te situacije, scene sa starih požutjelih fotografija...

To su momenti u kojima posmatrate jedan potpuno drugačiji život od života ljudi u gradovima, marljive gorštace kako sadijevaju sijeno, čitljive starce, rumene čobane nasmijane i orne za priču sa putnicima kroz ljepotu... Vrijeme je ovde nekako stalo, sve je malo je, ali ne previše reći idlično... Ima nečeg iskonskog, zdravog i čistog poput vazduha planinskog u tom jednostavnom ali napornom životu. Neke žrtve, ali ne i patnje. Prosto mi se čini da je to uzvišen način vjernosti prirodi i jednostavnom životu uprkos tehnološkim čudima dolje u podnožju planina...Sve su to slike koje se dugo pamte.

Nastaviće se...

32.

kolo nagradne igre za zaposlene "BUDI U TOKU, BUDI U IGRI"

PODIJELJENO 26 VRIJEDNIH NAGRADA

SINDIKALNA ORGANIZACIJA ZAPOSLENIH EPCG (SOZ), I U OVOM KOLU, NAGRADILA PET ZAPOSLENIH SA PO 100 EURA, A SINDIKALNA ORGANIZACIJA EPCG PET ZAPOSLENIH PO 50 EURA. TRADICIONALNO, LOVČEN OSIGURANJE AD OBEZBIJEDILO GODIŠNJE OSIGURANJE KUĆE ILI STANA, DOK OPTIKA "OPTOTIM" POKLANJA DVA VAUČERA OD PO 50 EURA ZA KUPOVINU U NJIHOVIM OBJEKTIMA. DIREKCIJA ZA ODNOSE SA JAVNOŠĆU OBEZBIJEDILO JE KOMplete KARATA ZA LAKE I BEDEM FEST, DOKTORICA SANDRA SOŠIĆ POKLONILA TRI MASAŽE.

DOBITNICI NOVČANE NAGRADE SOZ (100 EURA):

1. Branko Đurišić (Region 4)
2. Vezira Ćosović (ED Rožaje)
3. Ljubomir Posuka (TE "Pljevlja")
4. Boro Janičić (HE "Perućica")
5. Snežana Banović (Direkcija)

DOBITNICI NOVČANE NAGRADE SO (50 EURA):

1. Rade Lutovac (ED Berane)
2. Ivana Madžar (OJ Bar)
3. Tadija Bajović (HE "Piva")
4. Ratko Bataković (Direkcija)
5. Slavka Božović (Direkcija)

DVA KOMPLETA KARATA ZA LAKE FEST DOBILI SU:

1. Luka Vasiljević (HE "Perućica")
2. Biljana Lučić (HE "Piva")
3. Radomir Pejović (Direkcija)
4. Vuko Vukićević (ED Podgorica)
5. Momo Bošković (ED Podgorica)

DVA KOMPLETA KARATA ZA BEDEM FEST DOBILI SU:

1. Vida Raičević (Direkcija)
2. Kenan Čiguljin (TE "Pljevlja")
3. Dejan Kavaja (OJ Budva)
4. Ranko Milošević (FC Distribucija)
5. Milena Popović (Podgorica)

MASAŽU KOD DOKTORICE SOŠIĆ DOBILI SU:

1. Snežana Todorović (CFO)
2. Ana Božović (Direkcija)
3. Branko Brnović (Golubovci)

VAUČERE OD 50 EURA ZA KUPOVINU U OPTIKAMA "OPTOTIM" DOBILI SU:

1. Tamara Dabović (Direkcija)
2. Senka Gvozdenović (OJ Budva)

Nagrada Lovćen osiguranja A.D. Podgorica pripala je **Senadu Agoviću (Region 3)**.

KOMISIJA ZA IZVLAČENJE:

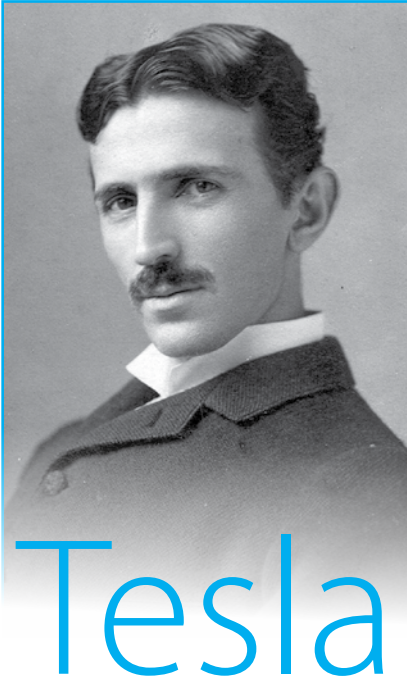
Svetlana Gardašević (SOZ), Rajka Banović (SO) i Miodrag Vuković (Direkcija za odnose sa javnošću)

Dobitnicima čestitamo, ostalima više sreće u narednom kolu.

NAPOMENA: Poštovane kolege, obavještavamo Vas da ćemo u obzir uzimati samo kupone sa tačnim odgovorom na nagradno pitanje. Istovremeno, podsjećamo Vas da se, shodno pravilima, učesće u nagradnoj igri obezbjeđuje popunjavanjem isključivo jednog kupona. Svi oni koji budu slali dva ili više kupona, kao i kuponi sa netačnim ili bez odgovora biće unaprijed diskvalifikovani!

REDAKCIJA

NAGRADNO PITANJE U OVOM KOLU:
Koliko je iznosila rekordna dnevna potrošnja električne energije u julu?

Koliko god da se Tesla slabo interesovao za ljude, koji su mu u toku života nanijeli mnogo "kosmičkog bola", toliko se sa neobičnom pažnjom bavio golubovima, brinući o njihovoj ishrani i bolestima.

- Hranio sam golubove, na hiljade njih, već godinama - rekao je. - Međutim, bio je jedan golub, divna ptica, čisto bijeli sa svijetlosivim pjegama na krilima; on je bio nešto drugo. Bila je to ženka. Mogao sam je prepoznati bilo gdje. I ona je mene mogla da pronadje na svakom mjestu. Trebalo je samo da pomislim na nju, da je pozovem i ona bi doletjela. Kada je bila bolesna, osjećao sam to; došla bi u moju sobu i ja bih bdio nad njom danima. A onda, jedne noći, uletjela je kroz otvoren prozor i sletjela na moj sto. Gledao sam je i znao da želi da mi kaže da će umrijeti. A onda, kada sam to shvatio, vidio sam svetlost kako izbija iz njenih očiju - snažan snop svetlosti. Kada je taj golub umro, nešto je nestalo iz mog života...

SKANDINAVKA

Autor: Marko Burić	Na foto. je detalj sa izgradnje trafostanice..	Soba za molitvu	Sitni novčić u Velikoj Britaniji	Internet domen Rusije	Najveće jadransko poluostrvo	Crnogorski kantautor Miladin	Tuberku-loza	Emotivna inteligencija
Centar sukoba, arena...								
Pjesma Dragana Radulovića Bog lovac i pastira (mit)				Terbijum			"Kansas University"	Inicijali glumice Nikolić
Čuvena atletičarka Marlen Hrvatski teniser, Karlović				Košarkaš Minesote, Rubio Kalijum				
			Ljekovita biljka					
Rat i ...								
5. 13. slovo latinice								
"Institute for Justice"								
Rijeka u Crnoj Gori	Uranijum 3. vokal							

Rješenje skandinavke iz prošlog broja:

E, H, V, Emir, Ranisan, TL, L, So, Aorist, Aceton, E, Vo, Lev, Kari, Da, Ja, A.

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

IME I PREZIME _____

POSLOVNA JEDINICA _____

BROJ TELEFONA _____

E MAIL _____

ODGOVOR _____

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

IME I PREZIME _____

POSLOVNA JEDINICA _____

BROJ TELEFONA _____

E MAIL _____

ODGOVOR _____

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

33. KOLO NAGRADNE IGRE ZA ZAPOSLENE "BUDI U TOKU - BUDI U IGRI"

m:tel

BOGAT NAGRADNI FOND

NAGRADNO PITANJE ►

PRAVILA NAGRADNE IGRE:

Prirredivač nagradne igre "Budi u toku - budi u igri" je Direkcija za odnose sa javnošću EPCG. Svrha priređivanja je nagrađivanje zaposlenih, osim u Direkciji za odnose sa javnošću. Jedno lice ima pravo da popuni jedan kupon. Izvlačenje kupona organizuje Direkcija za odnose sa javnošću, a imena dobitnika biće objavljena u narednom broju lista EPCG. Za učešće u igri, potrebno je tačno odgovoriti na nagradno pitanje.

**KOLIKO JE IZNOSILA
REKORDNA DNEVNA
POTROŠNJA ELEKTRIČNE
ENERGIJE U JULU?**

